

FOREWORD BY SENATOR JOHN MCCAIN

Navy SEALs
and the
Winning of
al-Anbar

The Sheriff of RAMADI

Dick Couch

Author of Chosen Soldier and A Tactical Ethic

Előszó

Amerika ideje kemény volt Irakban. Erőfeszítéseink, hogy biztosítsuk nemzetünk érdekeit és fényesebb jövőt nyissunk egy népnek, nem mindig találkozott olyan sikerrel, amelyet vártunk, vagy szeretnünk volna. A Haditengerészetben a tengerészek az ilyesmit „tatüldözés”-nek nevezik, és a tatüldözés hosszú. De mint azt harcoló fiaink és lányaink jól tudják, Amerika szembenézett ilyen megpróbáltatásokkal korábban. Bennünket, amerikaiakat nem az különböztet meg, hogy ilyen kihívások alanyai vagyunk, hanem inkább az, hogy hogyan reagálunk ezekre – állhatatossággal, tiszta szándékkal és elhatározással, hogy sikerrel járunk hazánk szolgálatában.

A médiában és a politikai életben gyakran gyorsan rámutattak az iraki erőfeszítéseink hiányosságaira. Én magam is kritizáltam a háború vezetését. De annak a kritikának a célja mindig új megoldás azonosítása volt a biztonsághoz és a sikerhez. A sokrétű áldozataink ellenére soha nem szabad hagynunk, hogy a csalódottságunk negatív szemléletté váljon és vakká tegyen minket a siker lehetőségére. A katonaságunk biztosan nem lett ilyen. Az iraki partnereikkel közösen a katonáink, tengerészeink, hajózóink és tengerészgyalogosaink hatalmas lépéseket tettek egy ügyben, melyet néhányan régóta hiábavalónak tartottak.

Az egyik legnagyobb ezek közül 2006 tavaszán kezdődött Nyugat-Irakban. A ramádi csata – a harc egy kulcsfontosságú támpontért Anbár tartományban, Irak akkor legveszélyesebb területén – 2007 tavaszáig folyta-

tódott. Ebben a könyvben Dick Couch nagyszerű beszámolót ad nekünk a SEAL-ekről, akik részt vettek a csatában, és akik a bajtársaikkal a Hadsergeből és a Tengerészgyalogságból visszaadták Ramádi városát és egész Anbár tartományt az iraki népnek.

A ramádi csata előtt Anbár tartomány követelte az amerikai katonai veszteségek közel felét, és az IED¹-kként ismert halálos útszéli bombák feleért volt felelős, amelyek válogatás nélkül öltek amerikaiakat és irakiakat egyaránt. Ramádiban és szerte Anbárban, felkelők rutinszerűen támadtak amerikai és iraki járőrökre. A fegyverdörgések és robbanások mindennaposak voltak. 2007 augusztusára mindez megváltozott. Ramádi utcáin nem az al-Kaida járőrözött, hanem iraki rendőrök – szunnita törzsieltek visszavenni a kerületeiket a felkelőktől. A napok most erőszakos incidensek nélkül telnek. Az al-Kaida és csatlósai időnként belopóznak a városba terrorcselekményeket elkövetni, de az iraki rendőrök a helyükön vannak, hogy elbánjanak velük. Az újjáépítés folyamatban van, iskolák nyíltak meg újra, és gazdasági fejlődés indult.

Hosszú út marad előttünk Irakban; folyamatos kihívások lesznek és a munkánk nem fejeződött be. De nem is kétséges, hogy a bátor katonák, tengerészgyalogosok és SEAL-ek, akik ott harcoltak, nagy szakmai büszkeséggel és elégedettséggel nézhetnek vissza az erőfeszítéseikre. Az amerikai közvélemény egyre inkább megérti, hogy valami fontos kezdett megváltozni Irakban 2006 végén és 2007-ben. Dick Couch gondos kutatásának és éleslátó elemzésének köszönhetően most sokkal mélyebben megérthetünk egy döntő csatát, mely elkezdte az al-Kaida támpontjairól való kivetésének folyamatát.

Mint azt Mr. Couch elmagyarázza, a katonaságunk nem csupán a fegyverek erejével kergette el az al-Kaidát Ramádiból. Felismerve, hogy a felkelés egy háború a népért, a harcoló fiaink és lányaink megnyerték a népet. Ramádi és Anbár népe, amikor tiszta választást és biztonságérzetet kapott, az amerikai és iraki biztonsági erők mellé állt az al-Kaidával szemben. Az anbári nép nyert, Irak nyert, Amerika nyert és az al-Kaida veszített.

¹ Improvised Explosive Device – rögtönzött robbanóeszköz

A *The Sheriff of Ramadiban* Dick Couch életre kelti a bátor és tehetséges személyeket, akik segítettek kivitelezni ezt a győzelmet. Ezek között van Sean MacFarland ezredes, aki az amerikai és iraki erőket vezette a csata idején, és aki együttműködést kezdeményezve Anbár sejkjeivel, segített a mi oldalunkra állítani ezeket a befolyásos vezetőket. Szattar Abu Risa sejk vezette az anbári törzseket egy szövetségbe az amerikaiakkal, és 2007 szeptemberében az életével fizetett bátorságáért. Mike Monsoor SEAL altiszt a ramádi csatában halt meg, önzetlenül adva az életét, hogy megmentse SEAL testvérei életét olyan hőstettel, amely kiérdemelte a Becsület Érmét. Ezeknek és sok más rendkívüli személynek a története alkotja a megragadó elbeszélést, ami a *The Sheriff of Ramadi*. A történetüket elmesélve Dick Couch nem csak elismeréssel adózik a bátorságuknak és áldozatuknak, hanem egyedi betekintést nyújt minden olvasónak az iraki háború egy döntő csatájába.

John McCain szenátor

Bevezetés

Üzenet a parancsnoktól

2006-ban Ramádi összeomlása küszöbönállónak tűnt. Ebbe a káoszba lett lökve amerikai különleges műveleti erők egy kis eleme, többségében SEAL-ek. Ez a SEAL harci egység bizonytalan feladatot kapott, gyenge támogatást és bizonytalan kapcsolatot amerikai katonákkal és tengerészgyalogosokkal, akik hatalmas küzdelemben voltak az utcák ellenőrzéséért. Műveleti mozgásteret kapva a SEAL-ek gyorsan alkalmazkodtak a környezethez, megtalálták a saját helyüket a csapatban és elengedhetetlenekké váltak Ramádi végső felszabadításában és stabilizálásában.

A sikerük a Hadsereg több nyitott gondolkodású parancsnokának és a SEAL-ek rendkívüli bátorságának és kitartásának volt köszönhető. Újítóak, rugalmasak, kemények és képzettek, ezek a SEAL-ek példátlan gyakorisággal néztek szembe ellenséges tűzzel. A veszteségük aránya magas volt, de a vitézségük még magasabb. A hagyományos tengeri környezetüktől távol a SEAL-ek válaszoltak minden hívásra és megfelelték minden kihívásnak Ramádiban. A történetük már legenda.

Ezek a SEAL-ek a különleges műveleti erők ezrei között voltak, akik hihetetlenül nehéz és összetett feladatokat hajtottak és hajtanak végre szerte Irakban, Afganisztánban és a bolygó több más válságócáiban. A fegyverek hangja felé futnak, de amikor és ahol csak lehetséges, jobb szeretnek időben érkezni, hogy megelőzzék a válság kirobbanását. A barátainkat ugyanolyan hozzáértően segítik, mint ahogy ártanak az ellenségeinknek – és értik mindkét megközelítés egyensúlyának fontosságát. Aránytalan terhet viselnek ebben az erőszakos szélsőségesek elleni szűnni nem akaró hadjáratban,

és minden amerikai rettentő büszke lehet rájuk. Ilyen erő soha korábban nem lett összeszedve.

Alig huszonegy éve lett megteremtve az Egyesült Államok Különleges Műveleti Parancsnoksága, hogy minden haderőnem felajánlott erőit összehozza egyetlen parancsnokság alá, saját költségvetéssel. Azóta a kijelölt erők arra lettek kiválasztva, kiképezve és felszerelve, hogy olyan feladatkövetelményekre adjanak választ, amelyek egyszerűen meghaladják a hagyományos katonai erők képességeit. A normák magasak és a kiképzés nehéz, és amint minősítést szerzett, hogy egy különleges műveleti egységben szolgáljon, a legtöbb tag marad a katonai pályafutása zömében.

Az elmúlt néhány év során a különleges műveleti erők sok tekintetben megváltoztak. A legjelentősebb a különleges műveleti erők és az általános rendeltetésű erők szinte teljes integrálása a mai konfliktusok komplex harcterében. A kölcsönös tisztelet erős. A legtöbb különleges műveleti feladat most külföldi partnerekkel van végrehajtva, akiket mi képeztünk ki. „Harci külhoni belső védelem”-ként ismerve ez a módja annak, ahogy a jelenlegi csatáinkat vívnunk kell. A kölcsönös tisztelet a helyi szövetségeseinkkel szintén erős. Az otthontól távol és egy évtizede még elképzelhetetlen tempóban tevékenykedve, a különleges műveleti erők feszítettek. A megterhelés most kezelhető, de minden vezető aggódik a jövő miatt. Ezért a különleges műveleti erők nemrég engedélyt kaptak az állomány növelésére, hogy fenntarthatóbb kitelepülési felállást érjenek el.

A különleges műveleti erőink megfelelnek a nemzet legmagasabb elvárásainak. Noha sok teljesítményük és áldozatuk nem került nyilvánosságra, a különleges operátoraink tudják, ott jelentenek igazi különbséget, ahol a legjobban számít. Azok, akik velük szolgálunk, a lehető legnagyobb megtiszteltetésnek tekintjük ezt. Kiváltság ezt a nagyszerű erőt vezetni.

Eric T. Olson tengernagy
parancsnok,

Egyesült Államok Különleges Műveleti Parancsnoksága

Köszönetnyilvánítás

Őszinte köszönetem a ramádi harci egység tisztjeinek és embereinek az Egyes, Hármas, Ötös és Hetes SEAL Csapatokból – a hazátok és Anbár népe szolgálataért, és amiért segítettek nekem elmesélni ezt a történetet. Köszönöm a támogatásokat s hogy elnézitek a figyelmetlenséget és mulasztást a részemről. Csak azt remélem, fele olyan jól megírtam a történeteket, mint ahogy ti harcoltatok a ramádi csatában. Nagyszerűek voltatok. Ahogy ez a könyv nyomdába kerül, sokan közületek megint településen lesztek – megint háborúban. Isten óvjon benneteket.

A Becsület Éremmel kitüntetett Mike Monsoor Tim Dominico altisztet és Sean Smith sorhajóhadnagyot vezeti Ramádi utcáin a csata alatt. *AP fotó*

Bevezető

Könyvet írni kibontakozó aktuális eseményekről kényes vállalkozás. Változnak a dolgok; az ötletek és feltevések, amiket egy projekt kezdetén gyártasz, néha nem tartanak ki, ahogy haladsz a művel. Még nehezebbé válik, amikor egy aktív hadszíntér eseményeiről írsz. És végül, amikor a témád a SEAL-ek iraki műveleti tevékenysége, nos, az események, amikre figyelni próbálsz, gyorstempójúak és dinamikusak. A róluk írás gyakran, ahogy a Haditengerészetben mondjuk, tatüldözéssé válik, és a tatüldözés nehéz. Sosem volt ez igazabb, mint amikor nekiláttam dokumentálni a SEAL-ek szerepét a ramádi csatában.

2006 tavaszán egy volt SEAL jött hozzám egy érdekes történettel. 2000-ben lettünk barátok, amikor a *The Warrior Elite: The Forging of SEAL Class 228-en* (Crown, 2001) dolgoztam. Akkoriban ő volt a Víz Alatti Romboló/SEAL kiképzés – a híres BUD/S kiképzés vagy SEAL alaptanfolyam – Harmadik Fázisának parancsnoka. Beszélt nekem egy SEAL testvéréről, aki éppen visszatért Irakból, ahol a SEAL harci egységet vezette Ramádiban, s az egyedülálló és úttörő dolgokról, amiket a SEAL-ek ott csináltak. Nemrég átutaztam Ramádin, 2006 májusában, útban a Hadsereg Különleges Erőinek előretolt műveleti bázisára, az al-Aszad Légi Bázisra, feljebb az Eufrátesz-folyó völgyében. A helikopter megállt Ramádiban a Hurricane Point tengerészgyalogos bázison, hogy kirakjon két utast, mielőtt folytatja az utat. Akkor csak annyit tudtam Ramádiról, hogy nagyon veszélyes és elkerülendő hely volt. A géppuskások a H-60 Blackhawkon nem vették ki a

hevedert az M-240-es géppuskájukból Ramádiban, ahogy azt út közben más megállókkor megtették. Amikor távoztunk, a pilóta nem repült át alacsonyan a város fölött, hanem felfelé spirálozott a bázis területén belül, mintegy óvintézkedésként kézifegyvertűz ellen. Aztán biztonságos magasságon indultunk északnyugatra, az al-Aszadra. Tudtam, hogy voltak SEAL-jeink Ramádiban, de semmit az ottani munkájukról. Ezen a bizonyos úton a feladatom a Hadsereg Különleges Erői voltak. Az al-Aszadon tett látogatásomat követően egy évet töltöttem Fort Braggben és Camp Mackallban a *Chosen Soldier: The Making of a Special Forces Warrior* (Crown, 2007) írásához. Mit sem sejtettem akkor arról, hogy a következő könyvem vissza fog vinni Ramádiba jó tizenöt hónappal később, s ismét helikopterrel fogok Ramádiba repülni, de ezúttal hosszabb ott-tartózkodásra.

Azonnal érdekelni kezdett, amikor először értesültem erről az első SEAL harci egységről Ramádiban. Mit csináltak a SEAL-ek Ramádiban? Mi volt a feladatuk? Anbár tartomány tengerészgyalogos műveleti terület volt. A SEAL-ek hogyan illeszkedtek a haditervbe ebben a vitatott tartományban? Először többet kellett tudnom erről a Ramádinak hívott helyről. Egy gyors kereséssel a neten sok beszámolót kaptam az ottani harcról – a *Washington Post* cikkeitől a számos blogon át a wikipedia.com-ig. Az információ vázlatos volt, ellentmondó és egyformán rossz – rossz abban, hogy minden beszámoló szerint szétrúgták a seggünket Anbár tartományban és különösen Ramádiban. 2006 őszén nem találtam nyomtatásban semmi Ramádira vagy Anbárra vonatkozót, ami pozitív lett volna.

Anbár tartomány akkora, mint Észak-Karolina, s Irak területének nyugati harmadát öleli fel. A lakosság 10 százaléka az övé, majdnem mind törzsi és szunnita. Korlátozott erőforrások vannak és nincs olaj. Ramádi a tartományi székhely, a tartomány lakosságának közel felével. Ramádi az Anbár tartománynak, mint Bagdad Iraknak; ami Ramádiban megy, az megy egész Anbárban. Minden, ami nehéz, veszélyes és kiábrándító lett Irakban, úgy tűnt, nyugaton – Ramádián és Anbárban – sokkal rosszabb lett.

A cikkek és információk, amiket kezdtem összeállítani Ramádiról, tényleg sötét képet festettek, és a wikipedia.com, az állandó első találat

Ramádiról, kereken kijelentette, hogy Ramádi és Anbár elveszett, s hogy a felkelők alaposan elverték a Hadsereget és a tengerészgyalogosokat a ramádi csatában. A Wikipedia tartotta ezt a véleményt 2007 júniusában is. De engem mégis izgatott. Ha ez egy veszített csata volt, mit csináltak a SEAL-ek Ramádiban? Elvitték a tengeri kommandó ismereteiket Afganisztán hegyeibe, a Bagdadba vezető útra, és magába az iraki fővárosba. Most mit csináltak nyugaton – Anbár szunnita törzsi területein egy veszett ügyben? Hogyan változott a SEAL feladat a konfliktus korai napjaitól – amikor forró nyomon üldöztük a tálib fegyvereseket a Hindukusban és a Baath párt maradványát Bagdadban? Az al-Kaida által vezetett felkelés erőteljesebbnek tűnt Ramádiban, mint máshol Irakban. Mit csináltak ott a SEAL-ek, hogy megfeleljenek ennek az erősödő felkelő jelenlétnek? Ezekre a kérdésekre a válaszok nem voltak a Google-n vagy az újságokban, és egyáltalán nem segíthettek a nagy hálózatok szakértői. El kellett mennem San Diego-ba és a SEAL bázisra a Coronado kétélű bázison, hogy többet megtudjak a ramádi SEAL műveletekről.

2006 késő őszén találkoztam az egyik visszatérő harci egység parancsnokával, a második harci egység parancsnokkal a négy közül, akikkel találkozni fogsz ebben a könyvben. Alig hagyta ott Ramádit s nemrég beosztották nyugati parti SEAL-ek és más harci rotációra készülő haditengerészeti különleges hadviselési elemek kiképzésére. Beszéltem neki a kutatásomról s az általános véleményről a katonaságon belül és kívül, hogy veszítésre állunk mind Ramádiban, mind Anbárban. Még egy példány is volt nálam a Tengerészgyalogság pesszimista hírszerzési jelentéséből, ami a romló biztonsági helyzetet ecsetelte a tartományban. A jelentés azzal érvelt, hogy „katonailag nem szenvedtünk vereséget, de politikailag vereséget szenvedtünk – és a háborúkat ott nyerik meg és veszítik el”. Ez a borús jelentés augusztus 16-ra datálódott, és szeptember 11-én szivárogtatta ki a *Washington Post* Thomas Ricks (a *Fiasco* írója) cikkében. A jelentést körüljárták Washingtonban azok, akik elleneztek a háborút. Szinte átengedte Ramádit és Anbárt az al-Kaida által vezetett felkelőknek.

– Uram, nem tudom, mit olvasott vagy hol szerezte az információját – mondta nekem ez a veterán ramádi harci egység parancsnok –, de Ramádiban győzünk, szétrúgunk néhány komoly segget. Ha ez az ország nem veszíti el a hidegvérét és nem adja fel a harcot, győzni fogunk egész Anbárban.

Ekkor hallottam először, hogy *nem* veszítjük el a csatát Nyugat-Irakban. Akkor mi volt az igazság? Tapasztalatból tudtam, hogy néha a napi csatározásokba mélyedt harcosoknak rövidlátó perspektívájuk lehet a csata menetére – a nagy képre. Ez a „nem látja a fától az erdőt” dolog. De ez a harci egység parancsnok józanul beszélt és magabiztosan. És ő volt az egyik kulcsjátékos a csatában.

Azt kezdtem megtudni, hogy a SEAL-ek halálos harcban rekedtek, gyakran napi alapon, s gyakran a legelszántabb és legvadabb ellenséges felkelőkkel. Akármilyen kemény volt, nem csak tartották magukat, hanem komoly veszteséget is okoztak a felkelő harcosoknak. És haladást értünk el; drága csata volt, de minden követelmény szerint győzelemre álltunk. Mint az kitalálható, a SEAL-ek az élen voltak ebben az anbári harcban – kinetikus műveletekben, ahogy az operátorok szeretik megfogalmazni. Elvitték a fegyvereiket és a lőkészségüket a harcba. Újító vezetés-irányítási megoldásokat is vittek ebbe a csatába s kifejlesztettek néhány egyedülálló információ- és adatkezelő alkalmazást – a rendkívül fontos művelet-hírszerzés fúziót, ami most a SEAL harci műveleteket hajtja. Azt is kezdtem megtudni, hogy a SEAL műveletek Ramádiban és kiterjesztve egész Anbárban a legjobb gyakorlati megközelítést képviselték a hagyományos biztonsági erők és a különleges műveleti erők (SOF²) házasságához. Ez tényleg valami új volt – egy SOF-hagyományos erő fúzió. És győzelemre álltunk katonailag és politikailag.

Miután beszéltem számos SEAL-lel, akik Ramádiban és Anbárban szolgáltak, kezdtem arra gondolni, hogy ebben benne volt minden egy fontos könyvhöz. Úgy tűnt nekem akkor, hogy a SEAL műveletek egész Anbár tartományban egy lenyűgöző fejezettel álltak össze a SEAL-ek hadtörténel-

² Special Operations Forces

mében. Továbbá, a ramádi SEAL harci egység ideális alanynak tűnt ehhez a történethez. És nem mintha további ösztönzésre lett volna szükségem, de az iraki SEAL műveletekre a „vadnyugat”-on került sor, jóllehet Nyugat-Irakban. Annak az első harci egység parancsnoknak a nem hivatalos titulusa Ramádi Seriffje volt. Most már tényleg érdeklődést tanúsítottam. És miután eltöltöttem egy „szolgálati időszakot” a Hadsereg Különleges Erőivel, jó lehetőséget láttam ebben, hogy hazaköltözzek a Haditengerészeti Különleges Hadviselés közösségébe. Kétségtelenül volt itt egy történet – egy fontos történet.

* * *

Több okból hiszem, hogy ez egy fontos könyv. Először is, a ramádi műveletek jelezték a SEAL-ek visszatérését a külhoni belső védelem (FID³) feladatához, a helyi biztonsági erőket segítve, hogy megvédjék a kerületeiket és közösségeiket a felkelők ellen. Azt mondom, *visszatérését*, mert Vietnam korai napjaiban az újonnan megalakult SEAL csapatok szinte kizárólag tanácsadói szerepben dolgoztak. Abban az egy évtizedig tartó konfliktusban a SEAL-ek soha nem voltak hatékonyabbak, mint amikor a helyiekkel dolgoztak. Ramádiban a SEAL-ek egy nagyon csúnya felkelés közepén találták magukat. Azonnal belelőkték őket egy FID szerepkörbe, kiképezve az iraki hadsereg felderítőit és velük dolgozva. De Ramádiban nem volt mögöttes területi kiképző bázis, sem felállított, kihirdetett kiképzési tananyag. És rövid volt az idő; csata dült s úgy tűnt, a felkelők ellenállása naponta erősödött. Az iraki hadsereg felderítőinek kiképzése munkavégzés közbeni vállalkozásnak bizonyult egy veszélyes és dinamikus műveleti környezetben. Ez vezetett az FID feladat SEAL alkalmazásához – *harci FID*. Úttörőknek bizonyultak a külhoni belső védelem új formájában egy veszélyes, felkelés elleni környezetben.

Másodszor, ez a könyv egy újabb megerősítése a különleges műveleti erőink legrugalmasabb és legújítóbb komponensének. A II. világháborús

³ Foreign Internal Defense

haditengerészeti békaember eredetük óta a SEAL-ek nem rendelkeztek fennálló katonai doktrína luxusával vagy terhével. Többnyire kaptak egy feladatot és egyszerűen mondták nekik, hogy hajtsák végre. A II. világháború nyugat-csendes-óceáni partraszállásaitól a vietnami dzsungelen át az új keletű aktív hadszínterekig, a mai SEAL-ek az örökségüket fenntartva, szükségből kreatívak. Csapat-centrikusak a kiképzésükben és a műveleteik megközelítésében; a vezetés gyakran megosztott a szakaszparancsnoktól a legalacsonyabb rendfokozatú SEAL-ig. A rövid történelmük minden új konfliktusában megpróbáltatásokon és hibákon keresztül kellett kidolgozniuk a helyes taktikákat és módszereket. Ha egy megközelítés nem oldotta meg a problémát, gyorsan találtak egyet, ami megoldotta. Anbár tartományban ez a jelenlegi generáció a maga hasznára fordította az iraki felderítők kiképzését s a saját egyedülálló harci ismeretkészletüket használták a hagyományos katonai erőink megerősítésére egy hagyományos harctéren. A SEAL-ek ezt tették Moszulban és Habbanijában is, de Ramádi volt az, ahol tökéletesítették a harci FID-t – ahol kidolgozták a taktikákat és eljárásokat, melyek szolgálni fogják őket a következő felkelésben. Szintén Ramádiban volt, hogy integrálták a SOF ismeretkészletüket egy hagyományos erő harctérbe, hogy segítsenek megtörni az al-Kaida szorítását Anbáron.

Harmadszor, a ramádi műveletek képviselik a tetőpontot a SEAL-ek szakmai fejlődésében; nagyszerűek voltak az ádáz harci műveletekben, amelyek végül kiűzték az al-Kaidát Ramádiból. Amikor civilekkel beszélek, azt hiszik, minden SEAL nagy, kegyetlen férfi – izmos, de fejben nem túl erős, nagyjából amilyennek Hollywood ábrázolta őket. Félre ne érts, ezek a harcosok kemény férfiak, de ami megkülönbözteti őket, az az eltérő szakismeret, amit a harctérre visznek. Keményen harcolnak és okosan harcolnak. Nem csak kiképezték az irakiakat felkelők elleni harcra Ramádiban, csatába is vezették őket és mellettük harcoltak. Kiterjesztették a „testvér” kifejezést a katonákra és tengerészgyalogosokra, akik mellett harcoltak. Amikor elkezdtem a projektet, úgy tűnt, a felkelők fognak győzni Ramádiban és Anbárban. Minden erre utalt, amit olvastam. Eleinte azt hit-

tem, egy vitéz erőfeszítést dokumentálok egy veszett ügyben – egy merész helytállást, de olyat, amit a *Titanic* fedélzetéről vívtak. De túl sok fősodor média beszámolót olvastam arról, hogy mi történt Ramádiban és Anbárban. Tévedtem azokkal az újságírókkal együtt, akik aktuális sztorikat adtak le a nyugat-iraki háborúról. Mint kiderült, a ramádi csata meg lett nyerve, és a SEAL-ek keze benne volt.

És végül ez a könyv fontos, mivel dokumentálja ezeknek a különleges tengeri harcosoknak a harctéri bátorságát és elszántságát. Kezdtém azt hinni, hogy a Haditengerészeti Különleges Hadviselés történelmében egyetlen csoport SEAL sem küzdött vitézebbül, mint a ramádi SEAL-ek. SEAL-ek bizonyosan soha nem vívtak ilyen folyamatos csatát ilyen halálos környezetben, mint Ramádi. Minden SEAL harci egységben voltak új emberek, de a többség veterán volt, visszamenve a második, harmadik és negyedik harci turnusára. Míg mi otthon politikai szemrehányósdit játszottunk orrvérzésig, ezek a csendes profik visszamentek harcolni – újra és újra. Vagy visszatértek az utolsó kitelepülésről vagy készültek a következőre. Ennek a történetnek egy része az, hogy mit éreztek ezek a profik ismételtén veszélybe kerülve, míg az amerikaiak többsége inkább a sportcsapatokra vagy az *American Idol* következő részére figyelt. Vagyis ez a könyv fontos nekem személy szerint ezekért a testvérekért, egy-két generáció távlatából. A háborújuk ugyanolyan népszerűtlen lett otthon, mint amilyen az enyém volt, de abban a tekintetben van egy szerencsés különbség. Vietnam idején a nemzet a háború és a harcosok ellen fordult, akik közül sokan besorozottak voltak – önkéntelen résztvevők. Ma jelenleg csak a háború ellen. Érdekes. Az amerikaiak többsége, mondják a szakértők, ellenzi ezt a háborút, de mégis támogatja a csapatokat, még ha szélesedik is a szakadék a teljesen önkéntes erőink és a nép között, akit szolgálnak. De akármit is határoznak az iraki eseményekről, a SEAL-ek akik Ramádiban és Anbarban szolgáltak, elmondhatják, hogy győztek. Segítettek győzni nyugaton.

* * *

1989-ben kezdtem az írói pályámat, és ez a tizenkettedik könyvem. Mint azt fent jeleztem, személy szerint én hiszem, hogy ez egy fontos mű, talán a legfontosabb művem. Valószínűleg csodálkozol, hogy tizenegy könyvvel a hátam mögött hogyan tehetek ilyen kijelentést, de engedelmekkel egy kicsit személyesbe megyek át. Térjünk vissza oda, amikor kezdtem – oda, amikor a szövegszerkesztők egyáltalán nem voltak megszokottak s egy Selectric írógép azzal a kis fehér hibajavító szalaggal igen komoly dolog volt.

Az életük derekához közeledő férfiak gyakran nyugtalanná és egy kicsit bizonytalanokká válnak. Ez akkor jön, amikor a poharat kezded inkább félig üresnek látni, mint félig telinek. Azoknak, akik harcosok lettünk fiatalunkban, s tudjuk milyen, amikor aktív harcban áramlik az adrenalin, asztal mögött ülni a negyvenes éveid közepén kicsit lehangoló lehet. És hacsak nem vagy nagyon szokatlan vagy nem élsz valamilyen fantáziavilágban, az aktív harc, legalábbis az aktív harc, mint különleges operátor, fiatalembereknek való. Minden ember megküzd ezzel a maga módján; én író lettem. Úgy döntöttem, ha már többé nem tudok lépést tartani a fiatalokkal, talán írhatnék róluk – talán az átvisz a középkorú szakaszom. Ez inkább asztal mögötti ismeret, mint fegyver mögötti ismeret, de az biztos, hogy veri a telefonos értékesítést vagy a vállalati marketingprogram vezetését. Legalábbis én így láttam. De egyáltalán nem robbantam be az irodalmi színtérre egy bestsellerrel. Több könyv kellett hozzá, mire feladhattam a nappali állásomat.

Regényeket kezdtem írni, és elég szerencsés voltam, hogy volt egy kis kezdeti sikerem. Kreatív kísérlet volt, s lehetővé tette, hogy kövessem a szereplőimet néhány remek kalandban. Mivel az első regényeim katonai fikciók voltak, sok akciót szőttem beléjük. A harc izgalma volt veszély nélkül, olyannyira, hogy időnként szinte szélhámosnak éreztem magam. A szereplőim és én minden nap merész különleges műveleteket terveztünk s hajtottunk végre. Meglepett, hogy milyen valódi lehetett. Éreztem a parancsnokok felelősségét és balsejtelmét, akik fiatalembereket küldtek a csatába; éreztem az emberölés hűvös szenvtelenségét, még ha jól rá is szolgált egy golyóra. Éreztem a csapatparancsnok elkeseredett veszteségérzetét,

amikor az egyik embere elesett vagy csúnyán megsebesült. Még az írógép vagy a szövegszerkesztő mögött is érzelmes lehetett. Amikor a *Rising Wind* (Naval Institute Press, 1996) utolsó fejezetét írtam, a feleségem egyik kora reggel a billentyűzetnél ülve talált, bögve, mint egy gyerek. A főszereplőm, egy félelmetes srác, aki velem volt egy korábbi regényben, éppen elesett. Nem sejtette. És én sem! Egyszerűen elvesztettem egy nagyon közeli barátot. Ez talán túlzásnak hangozhat néhány olvasónak, de amikor jól megy az írás, látom az akciót – színesben. A bánatba, még a szagát is érzem. Sok tekintetben csak megyek az emberek után a harcban, mint egy megfigyelő. És amikor tényleg belejövök, a szereplők veszik át az irányítást; improvizáló színészekké válnak. Ezek a kitalált harcosok kiképzésen vannak, harcolnak, félelmet, győzelmet, vereséget, kudarcot tapasztalnak, s néha meghalnak. Én csak jegyzetekkel biztos távolból. És ez az, amikor szélhámosnak érzem magam.

Aztán szakirodalmat írtam, könyveket, mint a *The Sheriff of Ramadi*, és megváltoztak a dolgok. Őszintén, sokkal nehezebb lett. El kellett hagynom a kis fantáziavilágomat és belépnem a valódi harcosok birodalmába – de továbbra is csak megfigyelőként. Regényírásban a képzeletbeli barátaimmal kell lennem napi három-négy órát. De egy szakirodalmi könyv egy 110000 szavas írásbeli dolgozat. Ami még fontosabb, a szereplőim valódi emberek, és az ő érzéseiken keresztül kell megpróbálnom megérteni a világot. Mit láttak? Hogy érezték magukat? Milyen szaga volt a harcterüknek s milyen mély volt a küzdelmük és a nehézségük? Hogyan kezelték egy csapattárs elvesztését? Keményen próbálok jól csinálni, de nem könnyű. Gyakran két embernek ugyanabban a harccselekményben eltérő beszámolója lesz arról, hogy mi történt. Ezért jó kérdéseket kell feltennem és nagyon gondosan kell figyelnem. Amikor lehetséges, megkérem a személyt, vagy személyeket, akik ott voltak, hogy olvassák el a beszámolómat az akciójukról, hogy biztos legyen benne, célon vagyok. De van egy előnyöm, ami a legtöbb írónak nincs; én ott voltam. A mai különleges operátorok jobban képzettek és sokkal profibbak, mint az én időmben, de a tűzharc még mindig tűzharc – az adrenalin, a zavarosság, az erőszak s a félelem ugyanolyan. Az érzel-

mek, amelyek az életkioltással járnak, vagy egy csapattárs megsebesülésével vagy halálával, nem változnak.

Egy regény írásakor keményen dolgozom, hogy minden stimmeljen. Változtathatok helyszíneket, formálhatom a szereplőimet s módosíthatok események hangnemén és tempóján, hogy izgatott várakozást építsek az elbeszélésbe. Ha valamit nem érzek jónak, megváltoztatom. Néha megpróbálom félrevezetni vagy átverni az olvasót egy cselekménnyel. Ez a regényíró látszatkeltő világa. Nem így a szakirodalomban. Kötelességem úgy írni meg, ahogy az emberek az arénában megtapasztalták – olyan hűen elmesélni a történetüket, ahogy csak tudom. Regényíróként párbeszédet használok a munkámhoz s megteszem, ami tőlem telik, hogy közel helyezzem az olvasót a harcoshoz – úgyszólván a rajoszlopba –, hogy megtapasztalhassa és érezhesse az eseményeket, ahogy azok történnek. De ez a harcosok története, nem az enyém. A legjobb képességem szerint a szövegnek egyeznie kell a megfigyelésükkel, és összhangban kell lennie azok visszaemlékezéseivel, akik ott voltak. És bár a szakirodalom írása nehezebb és időigényesebb, van egy előnye, amitől megéri az egész. El kell vegyülnöm Amerika néhány legjobb fiatal harcosa között.

* * *

Az iraki háború elhúzódó jellege néhány mély nézeteltérést okozott hazánkban. Még nincs vége; talán jó ideig nem is lesz. A háborúnk azok ellen van, akik gyűlölik Amerikát s mindent, amit jelképez. Az ígélet és jó mód között, ami Amerika, most együtt élünk ezzel a dologgal, amit terrorizmusnak hívnak. A terrorizmus, és még a helytelen elnevezésű terror elleni globális háború is mindazt képviseli, ami gonosz és fenyegeti az életmódunkat. Alig néhány évtizede ez a kommunizmus volt. Visszatekintve a kommunisták s a támogatójuk, a régi Szovjetunió, racionális ellenség voltak. Ennek ellenére nem maga a terror az ellenség, hanem inkább a jelenlegi ellenségeink taktikája, az iszlám szélsőségeseké, és azok nem éppen racionálisak. Egyszerű balszerencse, hogy a nyugati liberális demokráciák és a

nyílt gazdasági infrastruktúráik sebezhetőek erre a taktikára, amit terrorizmusként ismerünk.

Ha a terror csak egy ellenséges taktika, egy hasznos eszköz a dzsihádjukban, akkor mi a stratégiájuk – a tervük, hogy legyőzzenek minden világi változást, amit látni szeretnénk a muzulmán világban? Hogyan állnak ellen az önrendelkezés iránti váagnak, amit sok muzulmán akar? Egy szóval ez felkelés. Azok szempontjából, akik el akarják utasítani a szabadságot, a demokráciát (gazdaságát vagy politikait), a szavazati jog bármely formáját vagy a többség akaratát, a felkelés nagyon hatékony eszköz. Az értéke az, hogy lehetővé teszi a kisebbség önkényuralmát. Egy társadalom első kötelessége rendet és biztonságot biztosítani a népének. A felkelők, bár kis létszámúak lehetnek, dacolhatnak azzal a renddel. A felkelők terrort, brutálitást, megfélemlítést és gyilkolást használnak, hogy elérjék a céljaikat. Az általuk választott időben csaphatnak le, és nem kötik őket társadalmi normák, melyek általában a nemzeti vagy helyi biztonsági erőket szabályozzák. S ha amerikai erők hatolnak be abba az országba pártolni a rendet és segíteni a biztonságban, biztos lehetsz benne, hogy a művelet-végrehajtási szabályaink, amelyek az értékeinket tükrözik, sokkal korlátozóbbak lesznek, mint az ellenségé. A felkelőknek nincsenek ilyen szabályaik vagy korlátozásaik. Az, hogy bármilyen kihágás, ami megsérti a humánus magaviselet normáinkat, országos és nemzetközi hír lesz, míg az ő részükről a kegyetlenséget nem veszik észre, egyszerűen egy taktikai hátránya a kultúrának, melynek védelmezését választottuk.

Bár azt mondhatnám, hogy a felkelési problémáink Irakban valami újak és mások, de nem ez a helyzet. A képtelenségünk a felkelők megfékezésére Vietnamban végül a vereségünkhöz vezetett ott. Vannak, akik nem szeretik összehasonlítani Vietnamban Irakkal; én nem tartozom közéjük. Egyszerűen túl sok a hasonlatosság. A II. világháború s az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti nukleáris patthelyzet kezdete után beléptünk a regionális konfliktusok korába. Korea eleinte Észak-Koreával állította szembe az Egyesült Nemzetek/amerikai hagyományos erőket, majd végül a kínai hadsereggel. A két oldal patthelyzetig harcolt és fegyverszünet lett aláírva.

Hivatalosan az a háború soha nem záródott le, és még mindig 18000 katonánk van ott.

Vietnam úgy kezdődött, mint Korea. A veterán Észak-Vietnami Hadereg mely elverte a franciákat, úgy gondolta, boldogulni tud az amerikaiakkal is. Võ Nguyen Giáp tábornok, aki megrendezte a franciák végső vereségét Dien Bien Phunál, úgy érezte, ha ő választhatja meg az időt és a helyet, győzni tud a harctéren és visszavonulásra kényszerítheti az amerikaiakat. Megpróbálkozott ezzel 1968-ban. Abban az évben felkelésre szólította fel a vietkong gerillákat a Tet idején. Parancsot adott több észak-vietnami reguláris hadosztálynak is, hogy kerítsék be az amerikai erőket Khe Sanh közelében. Giáp azt remélte, országos széthullást okoz Dél-Vietnamban és Dien Bien Phu-szerű megadást ér el Khe Sanh-nál. De nem számolt az Egyesült Államok Tengerészgyalogságával vagy az amerikai légi fölényvel. A vietkong támadásokat visszavetették mindenhol Délén, és különösen Hue-nál, ahol a tengerészgyalogosok megsemmisítettek egy nagy vietkong alakulatot a háború egyik leghevesebb harcában. Khe Sanh-nál egész észak-vietnami dandárokat mészárolt le a tengerészgyalogos tüzéség, a B-52-es csapások és az amerikai taktikai légi fölény. Észak saját becslései szerint több mint 52000 vietkong és észak-vietnami halt meg csak Hue és Khe Sanh körül. Hétszázharmincöt tengerészgyalogos halt meg Khe Sanh-nál; 216 Hue-nál. Az, hogy az amerikai média az ellenségnek adta a győzelmet, nem változtat a tényen, hogy a vietkongok és az észak-vietnamiak iszonyatos vereséget szenvedtek a harctéren – olyannyira, hogy Észak kénytelen volt változtatni a háború vívására. Az ellenségeink a felkelő hadviselésre összpontosítottak, s öt évvel később hazaküldtek minket – amire soha nem lettek volna képesek fegyverek pusztá erejével. Miért fontos ez? Törvénybe iktatta a stratégiát, hogy hogyan kell legyőzni a fölényben lévő amerikai katonai hatalmat. Vietnam tökéletesítette a felkelés eszközeit: Rejtőzz az emberek közé és kényszerítsd őket, hogy támogassák a felkelést, vagy legalább maradjanak semlegesek. Hajts végre gerillatámadásokat, a lakosságot menedékként és fedezékként használva. És ha ellenállás van az emberektől, használj gyilkolást és megfélemlítést, hogy gyorsan véget vess neki.

Bármilyen szomorú is, újra itt vagyunk. Nagyszerű katonaságunk van, páratlan a manőverező-, az expedíciós- és (Isten segítsen) a nukleáris hadviselésben. 2003-ban a nemzet és a világ szemtanúja volt ennek a fölénynek, amikor a Hadsereg és a Tengerészgyalogság a Tigris és az Eufrátesz között Bagdadig nyomult. De nem voltunk felkészülve az utóhatásra – a szerepünkre, mint megszálló erő, s az azt követő felkelés elhárítására. Megszállóként nem végzünk valami jó munkát. Sok esetben a megszállás erős és néha könyörtelen kezét tesz szükségessé a civil lakossággal. A javunkra szól, hogy nem igazán akarjuk, hogy katonák és tengerészgyalogosok olyan kemények legyenek a helyiakkal; egyszerűen a fiatal harcosainknak nem így kell viselkedniük. A megszállás működött a II. világháború után, mert elpusztítottuk az ellenségeink seregeit a gazdaságukkal s az infrastruktúrájuk zömével együtt. Irakban a gazdaság romokban volt jóval az érkezésünk előtt. Feloszlattuk, mintsem megsemmisítettük Szaddam Huszein hadseregét, s épségben hagytuk az infrastruktúrát – készen kapott menedék a felkelőknek. A felkelés a terrorjával, etnikai ellentétjével, rögtönzött robbanóeszközeivel (IED) és külföldi harcosaival gyorsan erősödött. S mi túl lassan reagáltunk – visszatekintve talán bűnös módon, de ez már másik történet. Több könyv készült és fog biztosan készülni arról a kérdésről. A hagyományos erőink képesek a felkelés elleni hadviselésre. Valóban, ez a Hadsereg egyik feladata. De csak a felkelés teljesen kivirágzása után kezdünk hatékony felkelés elleni taktikákat alkalmazni. A különleges műveleti erőink igen jók lehetnek a felkelés elleni hadviselésben, amikor az van a műveleti fókuszukban. De az ilyen léptékű felkelés diplomáciai, politikai és katonai ismereteket igényel, mint azt látni fogjuk a *The Sheriff of Ramadīban*, szoros együttműködést a hagyományos és a különleges műveleti erők között. A Bagdad eleste utáni féktelen napokat követően megtorpantunk. Visszatekintve ez szinte olyan volt, mintha kést vittünk volna egy tűzharcba – megint! A modern felkelés elleni hadviselés az agilisnak való. Egyszerűen nem voltunk elég gyorsak.

A felkelés elleni hadviselés nem rakétatudomány, de nagyon emberfüggő. A technológia fontos, de az emberek azok, akik számítanak. A *mi embe-*

reink, persze, de még fontosabb, az ő embereik is. Egy felkelés egy harc az emberekért – nem a földért. Soha nem győzhetünk, és soha nem mehetünk haza, hacsak képtessé nem tesszük az embereket, hogy hatékonyan felvegyék a harcot a felkelőkkel – s hogy sikeresen megvédjék a kerületeiket, közösségeiket, városaikat és nemzetüket. Nekik kell gondoskodniuk a saját belbiztonságukról. Irak esetében ez azt jelenti, hogy a városokban, a világi kormány modernebb formáival, valamint vidéki területeken, amelyek világiak és törzsi. Ha olyanná változtattuk volna Bagdadot, mint Drezdát, könnyebb lett volna a demokrácia valamilyen formáját elvinni Irakba – sokkal könnyebb. De nem tettük. A páncélos oszlopok, melyek lerohanták Dél-Irakot és benyomultak Bagdadba, nagyon ügyeltek, nehogy elpusztítsák a városokat s a földet. Igazából azokban az első drámai napokban, amikor a 3. gyalogos hadosztály és az 1. tengerészgyalogos expedíciós erő mozgásban volt, a SEAL feladatszabás fókuszában kulcsfontosságú olajszivattyúzó és -szállító objektumok biztosítása volt az iraki nép későbbi hasznára. Egy éven belül ugyanazok az objektumok, amelyek megvédésére életüket kockáztattunk, a felkelő terrorista taktika célpontjaivá váltak.

Vissza Ramádiba. Mint látni fogod ebben a könyvben, a Hadsereg és a Tengerészgyalogság a SEAL-ek és az iraki hadsereg segítségével legyőzték az al-Kaidát és a felkelőket Ramádiban. Visszavették az utcákat, negyedről negyedre. De aztán valami nagyon szokatlan és nagyon lényeges történt. Ramádi népe a törzsi vezetőik vezetésével átvette az utcák birtoklását, amiket az amerikai és iraki erők visszaszereztek. Az emberek – a törzsek – peccsételték meg az erőink győzelmét és az al-Kaida vereségét. A Hadsereg és a Tengerészgyalogság parancsnokainak érdeme, hogy felismerték és támogatták ezt az újra felszabadítást. Az emberek átálltak a mi oldalukra, az al-Kaida ellen fordultak, és a csata meg volt nyerve. Akármi történjen Irakban, ez egy komoly felkelés elleni művelet iskolapéldája.

Ahogy a nemzet kezd megbékélni az iraki kalandunkkal vagy szerencsétlenségünkkel, sok kérdés lesz arról, hogy mi ment rosszul, ki a hibás, mit kellett volna tenni, s végül, mit kell tennünk legközelebb. A hibáztatáshoz nem lesz hiány célpontokban: Bush, Rumsfeld, a tömegpusztító fegy-

ver vita, az iraki hadsereg leszerelése, túl kevés csapat, a csapatok rossz elegye, a kulturális megértés hiánya, szakszerűtlen katonai felső vezetés, és így tovább, és így tovább. Másokra hagyom az elemzést, hogy mi ment rosszul és mit kellett volna tennünk, bár talán képtelen leszek megállni egy-két megjegyzést a végszóban. Ez a könyv a felkelésről szól, s arról, hogy SEAL-ek egy bátor csoportja a katona és tengerészgyalogos testvéreik mellett harcolva hogyan bánt el a felkeléssel Ramádiban. A *The Sheriff of Ramadi* egy könyv a harcterről. Dokumentálja, hogy a különleges műveleti erők, jelen esetben a SEAL-ek, hogyan vitték a bátorságukat és az ismereteiket a felkelő harctérre Irak egyik legveszélyesebb városába – és győztek. Annak is története, hogy ezek a tengeri harcosok hogyan vitték az ismereteiket a harcba az irakiakkal, akiket kiképeztek. Remélem, esettanulmányként fog szolgálni későbbi felkelésekhez, mert attól félek, még sok Ramádink lesz a jövőben.

Ez a könyv átíveli az időszakot onnantól, amikor az első teljes SEAL harci egység felállt 2005 októberében, a ramádi csatán át a negyedik harci egység 2007. októberi kitelepüléséig. Röviden, a ramádi csata idején Ramádiban lévő SEAL-ek története. Amikor először értesültem erről a harci egységről s a nem hivatalos névről, a Ramádi Seriffjéről, amit ennek az első harci egységnek a parancsnokára használtak, arra gondoltam: „Milyen remek cím egy könyvnek.” A kiadóm ugyanezt gondolta. De ez a cím nagy ellenállással találkozott az egyes harci egység parancsnokok és szakasz SEAL operátorok részéről. Nagyon vonakodtak attól, hogy ők maguk ábrázolva legyenek, vagy bármi nekik legyen tulajdonítva egy támogató szerepen kívül a csatában. S nagyon állhatatosak voltak – ellentmondást nem tűrően –, hogy a ramádi SEAL történet elbeszélésében semmivel se csorbítsam a csata nehezét viselő katonák és tengerészgyalogosok bátorságát és professzionalizmusát. Bár ez a könyv SEAL-ekről szól, próbáltam becsületesen ábrázolni a hozzájárulásukat ehhez a csatához, valamint a hagyományos erők vezető szerepét. Ami a SEAL-ek dicséretét illeti s az erőfeszítéseiket a ramádi csatában, azt ráhagyom a hagyományos erők parancsnokaira és a katonákra, akik velük harcoltak. De a cím marad. Mint a későbbi feje-

zetekben látni fogod, volt egy seriffje Ramádinak, s kimagaslott a csata káoszában. Csak nem SEAL volt.

Volt lehetőségem megfigyelni SOF-hagyományos erők interakciót mind az Államokban, mind Irakban. Ez egy kicsit versengő lehet az Államokban, míg odaát nem minden kitelepült hagyományos parancsnok akarta, hogy egy csoport SEAL járkáljon a műveleti területén. De Ramádiban működött és jól működött. Talán ennek a csatának az ádáza volt a kényszerítette ki ezt a SOF-hagyományos együttműködést. Én úgy hiszem, minden érintett professzionalizmusa volt, mind a saját szerepüket játszva és a saját tehetségüket fordítva az ellenségre. A kölcsönös tisztelet kérdése is volt ez. S abban a tekintetben remélem, ez a történet példaként fog szolgálni, hogy milyen hatékonyak lehetnek a különleges műveleti és hagyományos erők, amikor együtt dolgoznak, és amikor kihasználják az erősségeiket, amiket a harctérre visznek.

A többi szakirodalmi könyvem a SEAL-ekről és a Hadsereg Különleges Erőiről kihívás volt, de ez különösen az volt. Az ember azt hinné, a csatából visszatérő SEAL-ek alig várják, hogy elmeséeljék a történetüket. Nem így van. Ezek profi harcosok, és nagyon önállóak a szolgálatukban. Keresik a jóváhagyást a csapattársaiktól s a megértést a családi körükön belül és a közeli barátaitól, de úgy tűnik, nincs szükségük mások hálájára. A SEAL-ek, akiket meginterjúvoltam, mindig ki akartak térni a saját hozzájárulásuk elmondása elől, és másokéről beszélni. A szakasz SEAL-ek, akik elfoglalták Ramádi utcáit az irakiakkal, akiket kiképeztek, különösen nagylelkűek voltak a katonák és tengerészgyalogosok dicséretében, akikkel megosztották a harcteret. S a sikerük nagy részét a harci egységük szervezetén belül lévő nem SEAL támogató elemeknek tulajdonították. A rangidős vezetők a SEAL szakaszokon belül mindig a harci egység parancsnokok vezetői képességének tulajdonították a műveleti sikerüket. Ami az egyes harci egység parancsnokokat illeti, amint túljutottunk a seriff dolgon, a hagyományos parancsnokokról akartak beszélni, akik támogatták őket, és a parancsnokságukon lévők – a SEAL operátorok és a harci egység támogató elemei – önzetlen szolgálatáról. Amikor a hagyományos parancsnokokkal beszél-

tem, akik Ramádiban szolgáltak, mást sem mondtak, csak dicséretet a SEAL-jeikre. Ami napvilágot látott, s amiről olvasni fogsz, az az elszántság, újítás, professzionalizmus és tűz alatti bátorság története. Ramádi nem az egyetlen hely volt, ahol ez történt, de ez a ramádi SEAL-ek története.

A könyv mechanikájával kapcsolatban, mint a többi szakirodalmi művemnél, van néhány hagyomány, amit szem előtt kell tartanom – a műveltségvégrehajtási szabályaim. Szabad bejárást kaptam a SEAL-ekhez, akik visszatértek Ramádiból s akik menni készültek, és az együttműködésük önkéntes alapon volt. Míg Ramádiban voltam, a kitelepült harci egység a Hetes SEAL Osztályból minden udvariasságot megadott nekem, amiért több mint hálás voltam s vagyok. Ezt a történetet elbeszélve nem használok igazi neveket és minden fénykép meg lett változtatva az arcfelismerő szoftver legyőzésére. A kéziratot átnézte a Haditengerészeti Különleges Hadviselési Parancsnokság törzse a taktikák, technikák és eljárások megfelelő kezelése miatt. Ez különösen vonatkozik az információgyűjtés és információkiaknázás módszereire, amelyek igen kényes témák maradnak. A következtetések, vélemények és bármilyen tévedés egyedül az enyém.

Megtiszteltetés elmondani ezeknek a bátor és tehetséges amerikai harcosoknak a történetét.

ELSŐ FEJEZET

Gyalogság mozog és fedez. A 37/1. két katonája mozog óvatosan Ramádi utcáin. A Hadsereg járőreire és a SEAL átfigyelő állásokra rendszeresen lőttek Ramádiban.
Mike Bajema százados jóvoltából

A ramádi SEAL-ek: a harcos evolúciója

Annak érdekében, hogy teljesen értsük a SEAL-eket Ramádiban és a haditengerészeti különleges hadviselési harci egység ottani műveleteit, meg kell érteni a kultúrájukat. Ezek a harcosok különböznek az én generációm Vietnam-kori SEAL-jeitől és az elődeinktől, a II. világháború békaembereitől. Még azoktól a SEAL-ektől is különböznek, akik a 9/11 előtti, Szovjetunió utáni napokban léptek férfikorba, amikor a terrorizmus felbukkanó fenyegetés volt és még el kellett érnie a jelenlegi formáját. A SEAL-ek jelenleg csodálatosan sokféle ismeretkészlettel veszik fel a harcot az aktív hadszíntereken. Rugalmasak és szörnyen újítóak lehetnek a hadviselés megközelítésében. Mégis boldogulnak egy hagyományokkal kötött kultúrában, ami, néhány tekintetben szinte törzsi – al-Anbár tartomány irakijaiéhoz hasonló. Hogy van az, hogy mindkettő tudnak lenni egyszerre? Ez összetett kérdés és fontos. Mint későbbi fejezetekben látni fogod, ezek a harcosok Ramádiban a sikereik zömét a képességüknek tulajdonították, hogy alkalmazkodtak és fejlődtek ezen a bizonyos harctéren. Először vessünk egy pillantást a gyökereikre – az első haditengerész békaemberre.

A SEAL-ek elődei szükségből és balsorsban születtek. A Pearl Harbor elleni támadást követően 1942-ben a japán haditengerészeti erő megrokkant a midway csatában, és a japán előrenyomulást a Csendes-óceánon végül feltartóztatták a guadalcanali szárazföldi és tengeri akciókban. Aztán az amerikai erők megkezdték a hosszú hajrát a Csendes-óceánon át a japán

főszigetek felé. Ez egy szigetről-szigetre ugró hadjárat volt, s a szigetek közül az első Tarawa volt. Elégtelen hidrográfiai adattal mentek partra a tengerészgyalogosok 1943. november 20-án a kora reggeli órákban. Sokan megfulladtak a nehéz málhájuk alatt, amikor a partraszállító naszádjuk megfeneklett a víz alatti zátonyokon a parttól messze. Még többet lőttek le, miközben a zátony és a part közti sekély szakaszon gázoltak át. Ezernél több tengerészgyalogos halt meg Tarawán és kétezernél több sebesült meg. A Japánig vezető út sok tengeri deszant műveletét tekintve az ilyen veszteségeket egyszerűen nem hagyhatták folytatódni. A tengeri deszant műveletek a természetüknél fogva kockázatosak és költségesek, de a hidrográfiai felderítés minimalizálhatja a kockázatot s életet menthet. Emberekre volt szükség, hogy az inváziós erők előtt bemenjenek felmérni ezeket a partokat. Háború zajlott; ezeket az embereket meg kellett találni és gyorsan kiképezni erre a fontos feladatra. A Haditengerészet a maga útját járó Draper Kauffman korvettkapitányhoz fordult. Kauffman tökéletes embernek bizonyult a munkára. A floridai Fort Pierce-be érkezése 1943 nyarán egy szokatlan és tekervényes út révén történt.

Draper Kauffman 1933-ban végzett a Haditengerészeti Akadémián, de a látása miatt, ami megromlott az annapolisi négy éve alatt, nem tudott megfelelni az orvosi vizsgálaton a tiszti kinevezéshez. Az egymást követő tesztek távol tartották az egyenruhától – az amerikai egyenruhától. Amikor háborús felhők gyülekeztek Európa fölött, Kauffman belépett a francia hadseregbe, épp időben, hogy ott legyen, amikor azt a németek legyőzték. A hadifogolyként töltött rövid idő után visszaküldték Angliába, ahol rövidesen belépett a Királyi Haditengerészetbe, épp időben az angliai csatához. A brit haditengerész tiszti kiképzése derekán önként jelentkezett tűzszerészmunkára. Így miközben a Spitfire és Hurricane pilóták a német bombázók hullámaival harcoltak Anglia fölött, Draper Kauffman alhadnagy London romjai között kúszott fel nem robbant bombákat hatástalanítva. Akkoriban ő volt az egyetlen amerikai, aki a Királyi Haditengerészetben szolgált, s Nagy-Britanniában kevesen szolgáltak veszélyesebb vagy megerőltetőbb feladatban.

Egy hónappal azelőtt, hogy Amerika belépett a háborúba, Kauffmant hazahívták s tiszti kinevezést kapott az Egyesült Államok Haditengerészetében. Azonnal a nemzet szakértője lett a fel nem robbant bombák hatástalanításában, s megalapította a Tűzszerész Iskolát, katonákat, tengerészeket és tengerészgyalogosokat képezve ki a tűzszerészet finom művészetére. 1943 nyarán a csendes-óceáni tengeri deszant hadjáratra készülve a Haditengerészet felkérte (utasította) Kauffmant, hogy oldja meg a parti akadályok eltávolításának problémáját. Azt mondták neki: „Szedjen össze néhány embert és képezze ki őket, hogy megszabaduljanak ezektől az akadályoktól. A parancsa lehetővé teszi, hogy elmenjen bárhova, amit a legjobbnak tart egy kiképző bázis felállításához. Megkaphat bárkit, akit kér, a haditengerészeti szolgálatból vagy azon kívülről. Ez szükséghelyzet és nincs sok időnk.” Kauffman a floridai Fort Pierce-t választotta.

1943 nyarán Fort Pierce moszkítóktól hemzsegő mangrovemocsár volt. Az új önkéntes egységet Haditengerészeti Harci Romboló Egységnek hívták. Az emberek egy elhagyott kaszinóban állították fel a kiképző parancsnokságot. A Fort Pierce-ben állomásozó másik egység egy veterán alakulat volt, amit egyszerűen Felderítők és Rajtaütőknek hívtak. A programjuk egy intenzív nyolchetes fizikai kiképzést követelt meg. Kauffman arra kérte a Felderítők és Rajtaütőket, hogy ha tudják, sűrítsék bele ennek a programnak a csúcspontjait egyetlen hétbe. Ez lett az új romboló egység első kiképzési hete, vagyis a Betanító Hét. Gyorsan Pokol Hétként vált ismerté. Kauffman és a beosztott tisztek átmentek ezen az első Pokol Héten a legénységi állományú újoncaikkal. Ez olyan precedenst teremtett, ami a mai napig folytatódik; tisztek és legénységi állományúak egymás mellett szenvednek a kiképzésen. Annak az első Pokol Hétnak a kíméletlen követelményei – fizikai gyötrés, hosszú óceánúszások, csónak vonszolása fojtogató iszapon keresztül, zaklatás robbanótöltetekkel és kevés vagy semmi alvás – mind megtalálhatóak a mai SEAL kiképzésben. A Pokol Hetet követően azok, akik kibírták, ki lettek képezve rombolásra, partfelderítésre és hidrográfiai felmérő munkára. Akkor, mint most, hat-nyolc fős csónaklegénységekben végezték a kiképzést, egy tiszttel parancsnokként. Ezek a csónak-

legénységek csapatokként dolgoztak, mind próbálva jobb lenni a többinél. Megérte győztesnek lenni – a versengés folyamatos volt a békaemberek kiképzésében akkor, ahogy ma a SEAL-eknél. A győztesek pihenőt kaptak; a vesztesek további fekvőtámaszokat, vagy újabb kirándulást vissza a mocsárba, a hullámverésbe, vagy valami más kellemetlen evolúciót. Kauffman megadta a hangot egy különleges kötelékhez is a tisztek és legénységi állományú emberek között. Az első osztállyal kezdve, bevitte az önkénteseket egy terembe, a tiszteket az egyik oldalra s a legénységi állományúakat a másikra. A legénységi állományúaknak azt mondta: „Mindent meg fogok tenni, ami hatalmamban áll, hogy gondoskodjak róla, egyetlen tiszt sem végzi el ezt az iskolát, aki alatt ne mennék örömmel harcba.” A tiszteknek azt mondta: „Mindent meg fogok tenni, ami hatalmamban áll, hogy gondoskodjak róla, egyetlen legénységi állományú ember sem végzi el ezt az iskolát, akit ne akarnék harcba vezetni.” A tisztek és a legénységi állományúak aztán egyformán osztoztak Fort Pierce és az NCDU⁴ kiképzés gyötrelmein.

Az első Fort Pierce-i avatás túl későn volt Tarawához, de részt vettek szinte minden azt követő tengeri deszant műveletben a Csendes-óceánon, s Normandiában az Omaha és Utah partokon. Az NCDU-k Víz Alatti Romboló Csapatokká (UDT⁵) alakultak, de a partok megtisztításának feladata lényegében ugyanaz maradt. Az Omaha parton 52 százalékos veszteséget szenvedtek. Exponenciálisan növekedett a létszám a három tucat emberről, akit Kauffman első kiképzésén avattak. Két évvel később, a japán fegyverletétel előestéjén a Haditengerészet több mint ötezer főt számlált a UDT-kben, akik közül háromezer készülődött a japán főszigetek inváziójára.

Minden part más volt s mind saját egyedi kihívásokat kínált. Így ezek az első békaemberek ügyesek lettek a rögtönzésben. Ahogy probléma merült fel, megoldották. Külön kedvencem a vízhatlan gyújtó kifejlesztése. Az NCDU-kat és UDT-ket kezdettől kiképezték rombolótöltetek használatára. A parti akadályokat a mesterséges acél sárkányfogaktól a természetes korallzátonyokig el kellett tüntetni az útból, s ez robbanótöltetek – víz alatti

⁴ Naval Combat Demolition Unit

⁵ Underwater Demolition Team

robbanótöltetek – megbízható gyújtását jelentette. Haditengerész tudósok és mérnökök számos megoldást próbáltak ki, hogy egy megbízható víz alatti iniciálót készítsenek víz alatti robbantáshoz. Egyik sem vált be. Aztán egy jó eszű tengerész előállt a gumióvszerek és a gumiragasztó használatának ötletével. Ez egyszerű volt és olcsó, s mindig működött. A UDT-k a Csendes-óceánon hatalmas fogyasztói lettek a rendszeresített gumióvszernek. Amikor én mentem át a kiképzésen 1968-ban, ugyanígy vízhatlanítottuk a gyújtóinkat. A mai napig így csinálják.

Néhány évvel ezelőtt egy SEAL csapatparancsnok kijelentette az állandó érvényű utasításaiban: „A rugalmasság a szótárban a Haditengerészeti Különleges Hadviselés alatt található.” Ez mind a II. világháború békaembereivel kezdődött. A viszonyok ideálisak voltak az újíthoz és spontaneitáshoz. Az erre az új haditengerészeti szakbeosztásra kiválasztott összes ember önkéntes volt, gondosan kiválogatott és megszürt. Egy fizikai program alanyai voltak, ami tovább faragta a létszámukat, gyakran drámai mértékben. Aztán csapatokként vettek részt a kiképzésen, versengő környezetben, s a tiszték és a legénységi állományú emberek ugyanazokon a nyomorúságos viszonyokon és veszélyeken osztoztak. Ez szorosan összetartó embercsoportot teremtett, akik okosak, kemények és alkalmazkodóak voltak. Voltak eljárások a robbanóanyag kezelésére, de tekintve a viszonyokat, amelyek alatt ezek az első rombolók gyakorolták a mesterségüket, ők dolgozták ki az eljárásaikat és ők írták az első szakutasítások többségét. Végül, s ami talán a legfontosabb, egyedül dolgoztak, kevés taktikai felügyelettel. Ők voltak az elsők a fajtájukból. A hagyományos erővel ellentétben nem voltak tenger-nagyok vagy tábornokok, akik rendelkeztek tapasztalattal a hadviselés ilyen formájában. Alapjában Ernest J. King tengernagy, a Haditengerészet akkori vezérkari főnöke kiadta a parancsot, hogy „csinálják”, és szerencsére volt egy leleményes tiszt, Draper Kauffman, hogy megcsinálja. A munkavégzésnek ez a módja része lett az NCDU/UDT kultúrának és tovább viszik a mai SEAL-ek – SEAL-ek, akik most Ramádiban és Anbár tartományban szolgálnak. Valóban, gyakran hallott parancs a kitelepült SEAL szakaszainkon belül: „Oké, srácok, valósítsuk meg”, és a feladat elvégződik.

Azoknak, akik szeretnének többet megtudni Draper Kauffman lenyűgöző életéről, javaslom az *America's First Frogman: The Draper Kauffman Story*-t (Naval Institute Press, 2002). Ez egy közvetlen és mély betekintés egy figyelemre méltó ember – egy bátor, szerény hazafi, fanyar humorérzékkel – háborús tetteibe. Az *America's First Frogman* Elizabeth Kauffman Bush írta, Draper húga és George H. W. Bush elnök sógornője. A háború után Kauffman hosszú és kitüntetett pályafutást tudhatott magáénak, ellentengernagyi rendfokozatban vonulva nyugállományba. Közben kitüntették a Haditengerészeti Kereszttel kétszer, s egész sereg más harci kitüntetéssel.

Nekem személy szerint egy találkozásom volt Kauffman tengernaggyal; akkor történt, amikor a Haditengerészeti Akadémia igazgatója volt, én meg egy kadét. Azt tanácsolta, hogy ne jelentkezsek a UDT/SEAL kiképzésre.

– Fiam, lehet felszíni hadviselési tiszt, hajózó vagy tengeralattjárós, de nem UDT tiszt. Nem azért jött Annapolisba, és nem ezért képez ez az iskola magához hasonló fiatalembereket.

Kauffman tengernagy tanácsa, amit 1967-ben adott nekem, a Haditengerészeti pártpolitikája az Annapolisban avatottaknak. De a UDT-k alapító vezetésének és a nemrég szolgálatba állt SEAL csapatoknak szólt. Frissen avatott korvetthadnagyok a Haditengerészeti Akadémiáról nem mehettek a UDT/SEAL kiképzésre, mert a csapatokban való szolgálatot nem helyénvalónak tekintették hivatásos haditengerész tisztnek számára akkoriban. Igazából helytelenítették. Az én véleményem szerint ez egyszerre segítette és gátolta a UDT és SEAL csapatok fejlődését. Eltanácsolt sok jó eszű és tehetséges karrierista tisztet. De vonzotta azokat a maguk útját járó tiszteket, mint amilyen maga Kauffman volt. Elég gyakran azok az emberek a legjobb harci vezetők és újítók, akiket jobban érdekel a kötelességük, mint a karrierjük. Ez megváltozott 1970-ben, amikor a Haditengerészeti Különleges Hadviselés karrierpályává vált a haditengerész tisztnek számára, s az akadémiás új korvetthadnagyok elkezdtek közvetlenül Annapolisból érkezni a kiképzésre.

* * *

A II. világháborút követően az amerikai erőket drámaian lecsökkentették. Költséges háború volt, mind életben, mind anyagiakban, s a nemzet otthon akarta tudni a katonáit. A Víz Alatti Romboló Csapatok leszerelése a Hadi-tengerészetét és a többi haderőnemét követte. Néhányan kételkedtek, hogy lesz-e szükség partok megtisztítására a jövőben. A légielő fejlesztéseivel és az atombomba hajnalával sok katonai tervező úgy érezte, a tengeri deszant műveletek a múlté lettek. 1948-ra négy csapat volt kétszáznál kicsivel több tisztet és legénységi állományú embert számlálva. Ez a négy csapat volt a rendelkezésre álló UDT állomány a koreai háborúhoz. Korea korlátozott, regionális összecsapás volt, az előző világháború hatalmas tengeri deszant műveletei nélkül. De ott volt a nem harci partraszállás Pohangnál és MacArthur drámai inváziója Incsonnál. Kevés szükség volt akadályeltávolításra Incsonnál, mert az észak-koreaiak úgy érezték, az ottani tízméteres árapályok lehetetlenné teszik a partraszállást, de a UDT-k felderítő szerepkörben és hullámkalauzokként szolgáltak, a megfelelő partra irányítva a partraszállító naszádokat.

Koreában két új követelményt szabtak a UDT-knek, ami nem volt része a II. világháborús feladataiknak: parti rajtaütések és aknamentesítés. UDT elemek partra eveztek robbanóanyaggal megrakott gumicsónakokban, s rajtaütéseket hajtottak végre észak-koreai vasútvonalak, hidak és alagutak ellen. Ezek a feladatok voltak az első „parton át” műveletek, ami az egyik legfőbb mai SEAL feladatkövetelmény. A békaemberek által kidolgozott eljárások közül sokat ma is hasznosítanak, köztük a felderítő úszók alkalmazását. S ezek az első tengerről indított nyers vállalkozások fektették le az alapokat a jövő part-centrikus SEAL műveleteihez.

A UDT-eket arra is felkérték, hogy segítsenek az aknamentesítésben. Ezek kockázatos műveletek voltak, melyek azt követelték a UDT úszóktól, hogy lemerüljenek és köteleket erősítsenek a lehorgonyzott víz alatti aknákhöz. Mivel Koreában meglehetősen hideg volt a víz, úttörői voltak a búvárruha – ebben az esetben szárazruha – használatának erre a veszélyes munkára. Mélyvízi aknákhöz és elsüllyedt roncsok megjelöléséhez az Aqualung nevű új francia búvárkészüléket használták. Ez volt a nyílt rendszerű búvárfel-

szerelés első harci alkalmazása. A helikopterek akkor kerültek műveleti alkalmazásra, és arra használták őket, hogy felderítő úszókat vessenek be s emeljék ki ezeken az aknavadász műveleteken. A UDT úszók arra is használták az új Aqualungot, hogy tölteteket helyezzenek két elsüllyedt aknavadász hajó rejtjelző berendezésére Vonszannál.

A koreai háborút követő évtizedben a UDT-k evolúciója elsősorban víz alatti volt. A rádiólokátor és a szonár fejlesztései azt jelentették, hogy a gumicsónakok, de még a felszíni úszók is sebezhetőek lettek a felfedéssel szemben. Ezért fejleszteni kellett a képességet az ellenséges part vagy kikötő anélkül történő megközelítésére, hogy meglátnák vagy hallanák őket. Ez víz alatti megközelítést igényelt. Az Aqualung óriási lépés volt az emberek víz alá vitelében, de voltak korlátai, mint taktikai búvárkészülék. Ott voltak a felszínre emelkedő árulkodó buborékok, s az Aqualungnak korlátozott volt a víz alatti élettartama. Bár az Aqualung egyszerű volt és megbízható, jobb taktikai készülékre volt szükség. A II. világháború idején Dr. Christian Lambertsen kifejlesztett egy zárt rendszerű oxigénes újralégzőt a Stratégiai Szolgálatok Hivatala (OSS⁶) – a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA⁷) elődje – számára. Hamarosan ezt a készüléket, a Lambertsen Kételtű Légző Egységet rendszeresítették a UDT-k. Ez az önálló könnyűbúvár légzőkészülék (scuba⁸ – egy Lambertsen által alkotott kifejezés) egy oxigénpalackból, egy légzőzsákból és egy nátronmész szűrőbetétből állt. A búvár légzőközege, a tiszta oxigén, újrakeringett a rendszeren belül, szükség esetén oxigént adva hozzá, és a széndioxidot kimosta a nátronmész. A rendszeresített taktikai készülék a SEAL csapatokban ma a Draeger LAR V újralégző, a Lambertsen féle scuba nagyon kifinomult változata.

Most, hogy a UDT emberek rendelkeztek eszközökkel, hogy a tenger alatt ússzanak kis időtartamig, szükség volt egy módszerre, hogy elszállítsák őket a nyílt tengerről, a horizonton túlról a partvonal elé egy megindulási pontig. A britek és az olaszok kísérleteztek akkumulátorral hajtott ten-

⁶ Office of Strategic Services

⁷ Central Intelligence Agency

⁸ Self-Contained Underwater Breathing Apparatus

ger alatti járművekkel, amik alig voltak többek alacsony sebességű, kormányozható torpedóknál, amikre a búvároknak rá kellett ülniük. Harcászati lag az olaszok voltak a legjobbak, súlyosan megrongálva egy brit csatahajót Alexandria kikötőjében 1941-ben. A UDT-k találtak néhány ilyen kezdetleges vízi járművet raktáron, és kipróbálták őket. Kisebb, vízi robogó-szerű egységeket is teszteltek. Az utóbbi könnyebben kezelhetőnek bizonyult, de egyiket sem találtak megfelelőnek a 25-30 kilométeres átkelésekhez, amire szükség volt, hogy harci úszókat juttassanak az ellenséges part közelébe, vagy hogy behatoljanak egy ellenséges kikötőbe. De ezek a korai erőfeszítések jó oldalkerekek voltak az akkumulátorral hajtott nedves búvárijárművek első generációjának kifejlesztéséhez, törpe tengeralattjáróknak, amelyek képesek úszókat nagy távolságokra szállítani. Ezeket a UDT-k által elsőként alkalmazott kicsi, vízzel teli üvegszál tengeralattjárókat úszó szállító járműveknek nevezték. A taktikai újraléggző és a víz alatti szállítás alkalmazását megint csak megpróbáltatások és hibák révén fejlesztették ki ezek a haditengerész békaemberek. A felszerelést kipróbálták szimulált harci viszonyok között, aztán szükség esetén visszavitték a műhelybe módosításra.

A mai SEAL-ek rendszeresen tevékenykednek lemerült tengeralattjáróról, de ez hallatlan volt hatvan évvel ezelőtt. A II. világháború idején UDT embereket vetettek be felszínre emelkedett tengeralattjárók fedélzetéről, de víz alatt soha. A UDT búvár és a tengeralattjáró házasságát először az 1940-es évek végén próbálták ki, és az 1950-es években lett műveleti eszköz. Akkor, mint most, a tengeralattjárók többsége csak búvónyílásokkal volt felszerelve, amiket csak arra használtak, hogy sérült tengeralattjáróban a víz alatt rekedt emberek „zsilipeljenek” ki. A búvárok víz alatti kizsilipelése és felszedése nagyon megkoreografált víz alatti balett volt, és most is az. Komoly együttműködésre volt szükség a UDT úszók és a tengeralattjárós tengerészek között. Mivel a tengeralattjárók nem lebegnek jól, ezekre a műveletekre akkor kellett sort keríteni, amikor a tengeralattjáró alacsony sebességgel haladt. A UDT-k által jóváhagyott korai tanulságokat és eljárásokat ma is használatban vannak, amikor atom-tengeralattjárók rutinszerűen

indítanak és fogadnak SEAL-eket és a törpe tengeralattjáróikat. A Haditengerészet legújabb *Virginia*-osztályú tengeralattjárójának egy fontos feladata a SEAL-ek indítása és fogadása. A protokollokat és eljárásokat, amelyek ezeket az összetett műveleteket vezérlik, a UDT-k dolgozták ki.

Egy dolog volt eljuttatni a békaembereket a munkahelyre; a felszedésük már más volt. A II. világháborúban gyakran afféle gumilasszóval szedték fel őket. Az úszók sora mentén egy kishajó száguldott a mellé kötözött fel-fújható Zodiac-szerű csónakkal. Gumikötéllel a száguldó csónakhoz rögzített gumihurkot dobtak az úszó felemelt karjára, aki berántódott a gumicsónakba, ahogy az elszáguldott mellette. Az 1950-es években a UDT-k elkezdtek helikopterekkel dolgozni. Úszókat dobtak le helikopterekről és vettek fel, ahogy a kopter elrepült mellettük egy létrát vontatva a hullámok tetején. Ezt az eljárást ma is használják, de csak akkor, amikor egy lassan mozgó helikopter jelenléte a part előtt kompatibilis a feladattal. A kopteres deszant és felvétel ma is eljáráshoz kötött munka; lényeges a híradás a hajózószemélyzet és az úszók között. A Vietnamban elesett utolsó SEAL a SEAL-ek és egy helikopter legénysége közötti rossz híradás eredményeként halt meg egy éjszakai harci deszant során.

Az 1960-as évekbe lépve még négy UDT volt, kettő a nyugati parton és kettő a keleti parton. Ezeket a csapatokat flottatámogató egységeknek tartották, és elsősorban tengeri deszant műveletek támogatására és kikötőbe történő behatolásra, hajók elleni támadásra képezték ki őket. De amikor ezek a korai békaemberek nem kiképzésen voltak, gyakran próbáltak új és tökéletesített módokat kitalálni, hogy jobban hajtsák végre a feladatukat. Ez a „hajítsd el a könyvet, próbáld ki valami újat” alkalmazkodó gondolkodásmód volt a korai békaemberek legnagyobb öröksége. Ma még van néhány aktív szolgálatban lévő SEAL, aki a UDT-kben szolgált, de a számuk csökken. Mint jómagam, büszkék, hogy szolgáltak a SEAL csapatokban és a UDT-kben.

* * *

Röviddel a hivatalba lépése után John F. Kennedy elnök elrendelte, hogy minden haderőnem növelt kapacitást fejlesszen a nem nukleáris hadviseléshez. Pontosán ezt mondta a Kongresszusban: „Utásítom a védelmi minisztert, hogy gyorsan és jelentősen bővítse... a fennálló erők orientációját nem nukleáris hadviselés, félkatonai műveletek és nem hagyományos háborúk végrehajtására.” Ennek a direktívának az eredményeként két új csapatot állítottak szolgálatba 1962 januárjában: az Egyes SEAL Csapatot a nyugati parton és a Kettes SEAL Csapatot a keleti parton. Az új csapatok haditengerészeti kétélű bázisokon telepedtek le a kaliforniai Coronadóban, illetve a virginiai Little Creekben, ahol ma is mindkettő székel. A SEAL mozaikszó a sea-air-land rövidítéséből jött, és először a Haditengerészet Nem Hagyományos Tevékenységek Bizottsága használta, melynek javaslati vezettek a SEAL-ek megalakításához. A csapatokat UDT veteránokból toborozták, de olyan feladatokkal voltak megbízva, amelyek közé tartoztak a légideszant és szárazföldi műveletek, valamint a tengerrel kapcsolatos hagyományos tevékenységek.

Az új csapatokat szinte azonnal elkezdték kiképezni közvetlen művelet és felderítő feladatokra szárazföldön, a tengerről, a tenger alól vagy a levegőből érkezve. A furfangos veteránok a UDT-kből gyorsan munkához láttak. Azonnal átlátták a könnyű fegyverek szükségességét, és a csapat műveleti tőkét használták, hogy AR-15-ös gépkarabélyokat vásároljanak a nyílt piacon – olyan beszerzés, ami teljesen szabálytalan volt. De az új gépkarabély, az M-16-os elődje, a legjobb fegyver volt az új tengeri kommandósoknak. Új ejtőernyőkkel is elkezdtek kísérletezni. A UDT-k régi mesterek voltak selejtraktárakból használható felszerelés újításában; az új SEAL-ek még jobbak voltak. Ejtőernyőket találtak a selejt gyűjtőhelyeken, amelyek meghaladták az előírt élettartamukat, és módosították ezeket SEAL használathoz. Kormányozhatónak kellett lenniük, képesnek arra, hogy vízbe juttasson egy embert, és alkalmasnak HALO⁹ használatra. A fegyverek és felszerelés beszerzése és módosítása második természet volt ezeknek a

⁹ High Altitude, Low Opening – nagy magasság, alacsony nyitás

békaemberekből lett SEAL-eknek. Ezt a tevékenységet jobbra bátorították a nem karrierista tisztjeik, akik úgy tettek, mintha nem vették volna észre.

Kezdetben a UDT kiképzés ugyanaz volt, mint a SEAL kiképzés; a kemény kondicionálás és a hírhedt Pokol Hét ugyanolyan maradt. A négyhónapos alaptanfolyam minden elvégzőjét elküldték a georgiai Fort Benning-be a Hadsereg háromhetes ejtőernyős kiképzésére. A többség visszatérve az egyik UDT csapatban szolgált, de néhány ember egyenesen egy SEAL csapatba ment. Az új emberek és a UDT-kból érkező veteránok átmentek egy további hathetes kiképzésen, hogy műveletileg minősített SEAL-ek legyenek. A SEAL-ek kiképzésének és minősítésének ideje nőtt az évek során. Mint a víz alatti romboló és SEAL csapatok műveleti feladatai, ezeknek az embereknek a kiképzése egy forradalmi, dinamikus folyamat volt. Nem voltak SEAL kiképzési segédletek. Minden kiképzést házon belül dolgoztak ki, illetve a Hadsereg vagy a Tengerészgyalogság kiképzési anyagaiból vettek át. Az új SEAL-ek képezték ki a sajátjaikat. Mielőtt rátérnénk Vietnamba, talán hasznos lenne elidőzni egy pillanatra a kiképzésüknél, pontosabban az alapkiképzésüknél.

A II. világháborús békaemberek a feladataikhoz – harci partfelderítés és akadályeltávolítás – lettek kiképezve. A Haditengerészetnek kemény, rugalmas emberekre volt szüksége, akik el tudták viselni a nehézségeket és a veszélyt, s akik kezelni tudták a robbanóanyagokat. S gyorsan volt rájuk szüksége. A kiképzést akkor azokhoz az adott követelményekhez igazították. A koreai háború előtt s alatt a követelmények kibővültek a merülésre és a tengeri kételtű rajtaütő alapfegyvereire, ezért a kiképzést módosították, hogy kiválasszák azokat az embereket, akik ezeket az új tárgyakat is el tudták sajátítani. A kiképzés nehezebb lett. A SEAL csapatok szolgálatba állításával a UDT alapkiképzés lett a UDT/SEAL alapkiképzés, ami végül a jelenlegi kiképzőprogramhoz vezetett, az Alap Víz Alatti Romboló/SEAL (BUD/S¹⁰) kiképzéshez. E változások alatt Kauffman Pokol Hete a kiképzés kulcsfontosságú része maradt. A SEAL feladat látszólag folyamatos bővülése miatt a kiképzés folyamatosan változik a követelményekkel, s ez azt

¹⁰ Basic Underwater Demolition/SEAL

jelenti, hogy az alap-, haladó- és kitelepülés előtti kiképzés hosszabb és átfogóbb. Ma egy SEAL-nek az alap- és haladó kiképzés körülbelül egy évig tart. További tizennyolc hónap kiképzés a csapatnál ma normális, mielőtt egy új SEAL az első műveleti kitelepülésére megy. Kauffman emberei csak néhány hónapig voltak kiképzésen, mielőtt háborúba mentek. Most két és fél évig tart egy harcra kész SEAL-t teremteni.

Talán a legmaradandóbb jellemzője ennek a kiképzésnek a magas lemorzsolódási arány. Hagyományosan öt jó embernek kell elkezdenie a folyamatot, hogy legyen egy minősített, bevethető SEAL. Jó sok időt, erőfeszítést, tanulmányozást és tesztelést szántak erre a témára, de keveset tettek az idők során, hogy hatékonyabbá tegyék. A fizikai tulajdonságai azoknak, akik megcsinálják, és azoknak, akik nem, rendkívül hasonlóak. Azok, akik sikeresen teljesítik a BUD/S kiképzést, úgy tűnik, jobban kiemelkednek a vezetés, az önbizalom, az önfegyelem, az önbecsülés és az intelligencia tekintetében. Úgy tűnhet, hogy az intelligencia nem lehet tényező a fizikai tűzpróbában, ami a modern BUD/S kiképzés, de kulcsfontosságú összetevője annak, ami egy SEAL-t SEAL-lé tesz. A legsikeresebb SEAL újoncok célorientáltak. A kiképzés hosszú, nehéz és fájdalmas. Intelligencia és figyelem szükséges a cél – a SEAL csapatokban szolgálat – meglátásához annak érdekében, hogy elviseljék a nehézségeket, amelyek ahhoz a célhoz vezetnek. A SEAL kiképzést, s az embereket, akik kibírják ezt a megpróbáltatást és akik nem, részleteztem két korábbi művemben, a *The Warrior Elite*-ben és a *The Finishing School*-ban (Crown, 2004). Mindkettő a SEAL kiképzés mechanikájával foglalkozik, és azzal, hogy mi kell a SEAL-lé váláshoz. Újabban a gondos odafigyelés a megfelelő emberek toborzására és a kifinomultabb kondicionálási módszerek azt eredményezték, hogy a jelöltek nagyobb százaléka jut át ezen a nehéz kiképzésen.

Az első SEAL csapatok 1962-es szolgálatba állítását követően a UDT-k folytatták a kiképzést és a tengeri deszant erőkkkel való települést. A tengerészgyalogosok partraszállásokat próbáltak, a UDT-k pedig felmérték a partraszálló sávokat és szükség esetén parti akadályokat romboltak. Az új SEAL csapatok a kommandó stílusú rajtaütésre fókuszáltak, a tengerről

vagy a levegőből érkezve. A kiképzésük a nem hagyományos és félkatonai hadviselésre kisalegység harcászatot tartalmaz közvetlen művelet feladatokhoz és mélységi felderítéshez. Bár Vietnam elkerülhetetlenül bekövetkezett a jövőjükben, nem az a konfliktus volt a SEAL-ek első műveleti alkalmazása. 1962 tavaszán (egy évvel a Disznó-öböl katasztrófa után) SEAL-ek és UDT emberek kis kontingense zsilipelt ki egy tengeralattjáróból a kubai part előtt Havanna közelében. Az volt a feladatuk, hogy partfelderítést hajtsanak végre arra az esetre, ha a tengerészgyalogosoknak egyszer partra kellene szállniuk a kubai főváros közelében. A művelet nem a terv szerint ment. Sikeresen elhagyták a tengeralattjárót és végrehajtották a felderítést, de aztán rosszul mentek a dolgok. A csapatnak és a tengeralattjárónak nem sikerült egymásra találniuk. Ahogy az emberek elkezdtek úszni Key West felé, a tengeralattjárójuk felszínre emelkedett a közelben, és gyorsan a fedélzetre vette őket.

A SEAL-ek először 1962 végén érkeztek Vietnamba. Az Egyes SEAL Csoport egy évvel később kezdte a rendszeres kitelepüléseket. Kezdetben a SEAL-ek szorosan együttműködtek a CIA-val Da Nangból, az Ügynökségnek segítve ügynököket felkészíteni, hogy fedett műveleteken besurranjanak Észak-Vietnamba. Pontosabban a SEAL-ek dél-vietnami kommandósokat képeztek ki tengeri beszivárgó technikákra, hogy behatolhassanak Északra a tengerről. Vagyis az első feladatuk Vietnamban egy igazi nem hagyományos hadviselési tevékenység volt – helyieket kiképezni, hogy a saját pályáján harcoljanak az ellenséggel. De ezek az erőfeszítések jobbra sikertelenek voltak. Hamar nyilvánvalóvá vált a CIA számára, hogy kevés remény volt jelentős helyi ellenállást előidézésére Észak-Vietnamban. A tengerészgyalogosok 1965-ös partraszállásával és a háború eszkalálódásával az észak-vietnamiak sokkal jobbnak bizonyultak felkelés szításában Délen, mint ahogy mi csináltuk Északon. Visszatekintve ennek mondania kellett volna nekünk valamit, de akkorra a létszámnövelés jócskán folyamatban volt.

Néhány tanácsadó kivételével a SEAL-ek közvetlen művelet szerepkörben kezdtek dolgozni a Rung Sat Különleges Övezetben, egy vietkongoktól

hemzsegő mangrovemocsárban Saigon és a Dél-kínai-tenger között. Tizen- négy-tizenhat fős SEAL szakaszok kezdtek harci rotációt a Rung Satba 1965-ben, és hamarosan más folyami bázisokról tevékenykedtek a Mekong deltában. 1966-tól 1971-ig az Egyes és Kettes SEAL Csapatokból szakaszok közvetlen műveleteket hajtottak végre a Vietkong ellen. A két SEAL csapat létszáma közel 400 aktív SEAL-re nőtt, de ritkán volt egyszerre 120-nál több SEAL Vietnamban.

A leggyakrabban a hagyományos Hadsereg, Haditengerészet vagy Tengerészgyalogság földi parancsnokainak dolgoztunk. Amikor az „országba” érkeztem, ahogy Vietnamot hívtuk, a bázisparancsnokom azt mondta:

– Dick, azt akarom, hogy menjenek ki és annyi vietkongot öljenek meg, amennyit csak tudnak.

Az ilyen utasításra csak egy válasz volt:

– Igenis, uram.

A többi SEAL szakaszparancsnok többsége hasonló útmutatást kapott. A műveleteink kulcsa a Mekong régióban a jó információ volt, általában egy helyi falusítól vagy egy fizetett megbízottól. A SEAL altisztek abban a korban igen ügyesek lettek abban, hogy információt szedjenek ki a helyiekből. Többségében nem voltak kiképezve erre; ezeket az információgyűjtő ismereteket munka közben tanulták meg, hogy jobban hajtsák végre a feladatot. A jó információ jó feladatokhoz vezetett. Gyakran segítettek bennünket az Egyes (nyugati part) és Kettes (keleti part) Hajós Támogató Egységek, a mai Különleges Hajós Csapatok elődei. Amikor nem volt jó céljelölő információnk, gyakran kimentünk és leültünk egy csatorna partján vagy egy dzsungelösvénynél, s vártuk, hogy a vietkongok jöjjenek el hozzánk. Gyakran egész éjjel kint ültünk a bogarakkal és piócákkal, hogy aztán eredménytelenül térjünk vissza. Még azokban a korai napokban sem pótolta semmi a jó információt. A vietnami háború alatt jók lettünk a kisalegység harcászatban és az éjszaka ellenség által tartott területen való tevékenységben. Igen gyakran a hajós támogató tengerészeink vittek minket a cél közelébe, de az utolsó szakaszt szampanokkal tettük meg – úgy mozogva az éjszakában, mint a vietkongok. Ezek a feladatok egyoldalú közvetlen műveleteknek

indultak, de ritkán mentünk ki helyi kalauz vagy vietnami felderítők egy kontingense nélkül.

Némelyik SEAL szakasznak, például az enyémmnek, fél tucat vagy több ilyen felderítője volt – a mieinket Kit Carson felderítőknek hívták. A KCS¹¹-ek, ahogy hívtuk őket, ex-vietkongok voltak, akik átálltak a mi oldalunkra egy szentesített amnesztiaprogram révén. Ezek a felderítők adták a helyismeretünket. Hivatalosan a Dél-Vietnami Hadseregben voltak, de mi fizettük őket káépében, jutalommal a műveleti sikerekért. Velünk éltek, és amikor a terepen voltunk, gyakran ők mentek az élen, vagy a SEAL terepkutatóhoz nagyon közel. Amikor ellenséges területen járőröztünk, mindig aggódtunk a meglepő csapdák miatt – kis IED-k, még mielőtt így váltak ismertté. Amikor az egyik felderítőnk nem volt hajlandó gyalogolni egy ösvényen és más útvonalat javasolt a célhoz, nagyon is örömmel fogadtuk meg a tanácsát.

Kevés dolgunk volt az Észak-Vietnami Hadsereg főerőivel; igazából elkerültük őket. A legtöbb SEAL tevékenység Vietnamban a felkelőket vette célba – a vietkongokat. A legsikeresebb műveletek egy bizonyos célpontról – egy fegyverrejtekhelyről, egy ellenséges alaptáborról vagy egy magas rangú vietkong vezetőről – szóló helyi információ eredményei voltak. S mindig készen álltunk hadifogolymentésre vagy földre került pilóta kimentésére. Az iraki és afganisztáni SEAL-ekhez hasonlóan viszonylag biztonságos bázisokról tevékenykedtünk, melyek egy hagyományos szektorparancsnok irányítása alatt álltak. Összességében negyvennyolc SEAL vesztette életét Vietnamban, és kétszáznál több sebesült meg. A SEAL műveletekben megölt vietkongok és észak-vietnami katonák száma becslések szerint kétezerre rúg. A UDT-k is Vietnamba települtek, de nem olyan létszámban, mint a SEAL-ek. Bár a harci szerepük főleg felderítésre és romboló feladatokra korlátozódott, tizenkét halottat és közel negyven sebesültet vesztek. Három SEAL-t tüntettek ki a Becsület Éremmel a vietnami szolgálataért.

¹¹ Kit Carson Scout

Voltak azonban SEAL tanácsadók, akik a Hadsereg Különleges Erői klasszikus módszereivel dolgoztak. Az egyik módszer a vietnami SEAL program volt, a Lien Doc Nguoi Nhia (LDNN). Szó szerinti fordításban a név azt jelenti: „katonák, akik a tenger alatt harcolnak”. Az LDNN-ek bátor dél-vietnami katonák voltak, akik, amikor megfelelően voltak kiképezve és vezetve, nagyon hatékonyak lehettek. Az LDNN-ek érintettek voltak két olyan akcióban, ami később azt eredményezte, hogy SEAL-eket tüntettek ki a Becsület Éremmel, és egy LDNN megkapta a Haditengerészeti Keresztet, az egyetlen nem amerikai, aki megkapta nemzetünk második legmagasabb kitüntetését a vietnami háborúban. Ma az Egyesült Államokban él s a SEAL közösségünk tiszteletben álló öregdiákjaként kezelik.

Talán a legsikeresebb SEAL műveletek a Tartományi Felderítő Egységekkel (PRU¹²) voltak végrehajtva Vietnamban. A PRU program egy CIA által támogatott erőfeszítés volt, ami később a titkos Főnix-program részévé vált. A PRU-k a vietnami falvakból és a Vietnamban élő kínai származású nung törzsbeliemből toborozták a harcosaikat. Ezek az egységek beleegyeztek, hogy a dél-vietnami kormány oldalán harcolnak, amíg egy egységként harcolhatnak és a fizetésüket a CIA intézi. Az Ügynökség fizetett, s ők harcoltak. A SEAL-ek a Hadsereg Különleges Erőinek katonáival együtt tanácsadókként szolgáltak. A SEAL-ek esetén 60-120 nung esett minden SEAL tanácsadóra vagy tanácsadó párra. Magányos szolgálat volt ez egy SEAL-nek, aki néha nap nap után együtt élt ezekkel a durva emberekkel a falujukban, csak egy tolmáccsal a kommunikációhoz. A PRU tanácsadókat mindig veterán SEAL-ek közül választották. A IV. hadtest övezet – Dél-Vietnam legdélebbi része – tizenhat tartományából tizennégyben tevékenykedtek PRU-k. Az I., II. és III. hadtest övezetben (Dél-Vietnam középső és északi területein) tengerészgyalogos és zöldsapkás tanácsadói voltak a PRU egységeknek. A helyismeretük és a hozzáértő tanácsadói révén a PRU-k megszárolták a vietkong felkelőket a területeiken. Az 1967-es megalakulásuk után a PRU-k több mint 20000 vietkongot és észak-vietnami katonát öltek meg s több ezer foglyot ejtettek. A háború után észak-

¹² Provincial Reconnaissance Unit

vietnami feljegyzések megerősítették, hogy a PRU-k voltak a Dél-Vietnamban kiállított leghalálósabb és leghatékonyabb alakulatok. A SEAL, tengerészgyalogos és zöldsapkás tehetség nagy emelőerő volt. Visszatekintve, miért nem végeztünk több ilyen tevékenységet és kevesebb közvetlen műveletet? Az én időm SEAL-jeinek védelmében: a többségük, köztük a szerző, sosem gondolt Vietnamra felkelésként. Műveleteket hajtottunk végre, ahogy ki lettünk képezve, és piszkosul jók voltunk benne. De külföldi harcosokként külföldi országban keveset tehettünk, hogy tiszta, egyoldalú közvetlen művelettel gátat vessünk a felkelés árjának. Ez egy olyan tanulság volt, amit az expedíciós hadviselés alkalmazása mellett elkötelezett nemzetként nagyon is gyorsan elfelejtettünk a közel-keleti és délnyugat-ázsiai kalandjainkban.

A vietnami SEAL kitelepülések évtizede alatt a műveleti fókusz és kiképzés a csapatokon belül a délkelet-ázsiai harci műveleteken volt. A taktikákat, fegyvereket és felszerelést dzsungelkörnyezetben végrehajtott közvetlen műveletekhez tervezték és fejlesztették. A kiképzésen és kitelepülés előtti felkészülésem az Egyes SEAL Csapatnál teljesen és kizárólag a vietnami harc köré épült. Amikor visszatértem a kitelepülésről, találkoztam más szakaszokkal, amelyek kiképzésen voltak, hogy az országba menjenek, és tájékoztattam őket, hogy mi működött és mi nem, mint ahogy az elődeim tájékoztattak engem. Az 1970-1971-es turnusom alatt a kitelepülésen lévő SEAL-ek közel 10 százaléka elesett és 25 százaléka megsebesült. De senki nem vezényelt ki minket a terepre. Bizonyos határok között szabad kezünk volt annak kiválasztásában, hogy hova mentünk és mit csináltunk. Ezzel a mozgástérrel jó nagy felelősség jár. Miközben ezt írom, jó sokat gondolok az iraki szakaszparancsnokokra, szakasz főaltisztekre és a harci egység parancsnokokra, akiknek napi alapon kell ilyen élet-halál döntéseket hozniuk. Nekik hasonló műveleti mozgásterük van a műveleteik végrehajtásában és ugyanolyan nagy felelősségük.

A SEAL tapasztalat vietnami része jól meg van örökítve Orr Kelley nagyszerű könyvében, a *Brave Men – Dark Waters*-ben (Pocket Books, 1993). A saját *SEAL Team One*-om (Avon, 1991; új kiadásban Naval Institute Press,

2008 márciusa), bár fikció, pontos ábrázolása a SEAL taktikáknak és a kitelepült SEAL szakaszok műveleteinek abból a korból. Javaslom még a *Teammates: SEALs at War*-t Barry Enoch-tól (Pocket Books, 1996) és a *Combat Swimmer: Memoirs of a Navy SEAL*-t Bob Gormley-től (Penguin, 1998).

A SEAL-ek létezésének, a haditengerészeti különleges operátor életének első évtizede folyamatos harci rotáció volt Vietnámba. A SEAL-eknek adott átfogó nem hagyományos hadviselési portfólió ellenére minden a vietnami műveletekről szólt, pont. Röviden: nagyon jó dzsungelharcosok lettünk, és mások nem nagyon. Fenntartottuk a minimális minősítést merülésben és ejtőernyőzésben, de ritkán gyakoroltuk ezeket műveleti forgatókönyvben. Az 1970-es évek végén és az 1980-as évek elején a UDT-k és a SEAL csapatok a Vietnam előtti szintre zsugorodtak s a műveleti költségvetésük szoros volt. Egy ötödik UDT-t állítottak fel 1968 nyarán vietnami szolgálatra, és 1971 nyarán feloszlatták. Volt szó a SEAL-ek vagy a UDT-k feloszlatajáról, vagy egyetlen entitásba összevonásukról tengeri deszant és nem hagyományos feladatokra.

Amíg a SEAL-ek folyamatos vietnami kitelepüléseket éltek át – azokhoz hasonló rotációkat, amiket most a SEAL-ek Afganisztánban és Irakban tapasztalnak meg –, a UDT-k tovább fejlődtek a víz alatt, az idejük és energiájuk zömét az úszó szállító műveletekre és törpe tengeralattjárók hordozó atom-tengeralattjáróról való üzemeltetésének összetett feladatára fókuszálva. Ezek a műveletek olyan specializáltak és mindent felölelőek voltak, hogy 1983-ban a négy megmaradt UDT-ből kettőt átalakítottak SEAL csapattá és kettőből SEAL Szállító Jármű (SDV¹³) Csapat lett. Az új SDV Csapatokat mindenre teljesen bevethető SEAL-ek alkották, de a víz alatti és „parton át” műveletekre szakosodtak. A UDT-k átalakításával és a SEAL-ek növekedésével az 1980-as és 1990-es években a SEAL/SDV csapatok jelenlegi eloszlása a következő: az Egyes, Hármas, Ötös és Hetes SEAL Csapatok a kaliforniai Coronadóban állomásoznak. A Kettes, Négyes, Nyolcas és Tízesek SEAL Csapatok és a Kettes SDV Csapat Norfolkban található. Az Egyes SDV Csapat Hawaii-on van. Hatos SEAL Csapat nincs.

¹³ SEAL Delivery Vehicle

Grenada, Panama és az öbölháború mind látott SEAL kitelepüléseket közvetlen művelet, különleges felderítés vagy kutató-mentő szerepkörökben. Ezekben a konfliktusokban a munkájuk a tengerrel volt kapcsolatos és hagyományos haditerveket vagy expedíciós hadviselési célokat támogattak. S ezekben a konfliktusokban a SEAL-ek egyedül dolgoztak, vagy diverzióként főerő tevékenységhez. Az 1990-es években elszigetelt összecsapások voltak a felbukkanó fenyegetéssel, amit átfogóan terrorizmusként kategorizálunk. Talán annak az időszaknak a leglebilincselőbb és legkitartóbb tevékenysége az Egyesült Nemzetek által Szaddam Huszein ellen fogantatott, s jórészt az Egyesült Államok Haditengerészete által betartatott olajembargó támogatására végrehajtott műveletek voltak. Az olaj kicsempészésének és csempészaruk bevitelének megakadályozására a SEAL-ek rendszeresen átszálltak az Irakba tartó s onnan kifutó hajókra. Ez a tevékenység VBSS-ként lett ismert, és kulcselem volt ebben a tengeri elfogó stratégiában. Szaddam megpróbálta eljuttatni az olaját a piacra tankerekben kilopva. A helikopterekről gyorskötelező SEAL-ek átszálltak ezekre a tankerekre nemzetközi vizeken és őrizetbe vették őket. Ez a tevékenység hamarosan macska-egér játékká vált, ahol a SEAL-ek a fedélzetre ugrottak éjszaka, miközben a tankerek baráti arab államok felségvizeinek menedéke felé menekültek. Ez a kihívást jelentő és többnyire sikeres SEAL feladat véget ért 9/11-gyel.

A 2001. szeptember 11-i események, az afganisztáni műveletek és az iraki invázió gyorsan magukra vonták a katonaságunk, köztük a Haditengerészeti Különleges Hadviselés elemeinek teljes figyelmét és kitelepülési elkötelezettségét. A SEAL-ek számára az összes kitelepülés harci kitelepülés lett, és ez így megy hét éve. A kezdeti iraki harci műveletekkel jártak tengeri műveletek, de többségében a SEAL-ek a szárazföldre vitték a játékukat, az afganisztáni hegyekbe s az iraki városokba és falvakba. A közvetlenül a 9/11 előtti, az afganisztáni hadjárat és az iraki háború kezdeti harci fázisának SEAL műveleteit jegyeztem le *Down Range: Navy SEALs in the War on Terrorism* (Crown, 2005) című könyvemben. Ez egy válogatás a jellegzetes és fontos SEAL műveletekből a Bagdad beviteléhez vezető hadjáratban s közvetlenül utána. Amikor meginterjúvoltam a SEAL-eket, ahogy vissza-

tértek azokról a harci kitelepülésekről, ami leginkább megérintett, a professzionalizmusuk és bátorságuk mellett, az alkalmazkodóképességük volt. A fennálló doktrína biztosított néhány irányelvet, de a műveleti feladataik többsége azt kívánta tőlük, hogy ismeretlen feladatprofilokra vállalkozzanak nehéz terepen egy hajthatatlan ellenséggel szemben. Mégis úgy megkedvelték, mint a békaemberek a vizet. Az a néhány II. világháborús békaember, aki még velünk van, méltán lehet büszke a harcosoknak erre a generációjára, ugyanúgy, mint a Vietnam-kori SEAL-ek és UDT-k. Én biztosan az vagyok. Mindnyájunkat büszkévé tesznek.

* * *

Mielőtt rátérnénk Irakra, Anbár tartományra és a ramádi csatára, valószínűleg hasznos lesz megtárgyalnunk, hogy a SEAL-ek hogyan települnek ki – annak mechanikáját, hogy hogyan mennek csatába, s a szolgálati útjukat. 2000 előtt a SEAL-ek rutinszerűen települtek ki a flottaegységekkel és hadszíntér parancsnokokhoz, például a Csendes-óceáni Parancsnoksághoz, az Európai Parancsnoksághoz, a Központi Parancsnoksághoz (a Közel-Kelet) vagy a Déli Parancsnoksághoz (Közép/Dél-Amerika). Ezeken a kitelepüléseken egy parancsnokság alá rendelték őket, tengeren vagy parton, egy hagyományos erő vezetési struktúra alá. A SEAL *szakaszok* kis parancsnoki jelenléttel és korlátozott logisztikai vagy műveleti támogatással települtek ki. Például a nyugati parton az Egyes Különleges Hadviselési Csoport két szakaszt tartott a Központi Parancsnokságnál és négy szakaszt a Csendes-óceáni Parancsnokságnál. 2000-től a SEAL-ek a saját szerves vezetési, irányítási és támogató szervezetükkel települtek. Ez a harctámogató csomag a szerves hírszerző és célkiválasztó képességgel együtt drámaian növelte a SEAL és Haditengerészeti Különleges Hadviselés képességeit a műveleti hadszíntereken. A SEAL-eknek, SEAL törzseknek és kibővített harctámogató törzsnek ez a kitelepülése épp időben került bevezetésre az erős harci rotációhoz, ami 9/11 után következett. Egy kicsit később elmélyedünk ennek az új kitelepülési csomagnak, a SEAL osztálynak a létszámában, össze-

tételében és képességeiben. Azt azonban érdekes megjegyezni, hogy ez az új SEAL expedíciós felállítás Eric Olson tengernagy, az Egyesült Államok Különleges Műveleti Parancsnoksága jelenlegi parancsnokának – az első SEAL-nek, aki betölti ezt a négycsillagos beosztást – agyszüleménye volt. Nagy büszkeség és elismerés, hogy Olson tengernagy előszavával kezdhettem ezt a művet.

Egy kitelepült SEAL osztályparancsnok a regionális különleges műveleti harci köteléke parancsnokának jelent. Amikor ez a parancsnok szövetséges vagy koalíciós különleges műveleti erők tevékenységeit irányítja, *egyesített* különleges műveleti harci kötelék (JSOTF¹⁴) parancsnok lesz belőle. Irakban ez a JSOTF parancsnok jelenleg a Hadsereg Különleges Erői kitelepült csoportjának a parancsnoka. A Közel-Kelet az 5. Különleges Erők Csoport kijelölt műveleti területe (AO¹⁵), de más csoportok és parancsnokaik is vannak kitelepülési rotációval Irakban. Ez lehet a 10. Csoport, az 1. Csoport vagy a többi aktív Különleges Erők csoport egyike. Jelenleg a JSOTF parancsnok a Balad Légi Bázison állomásozik, a nagy amerikai bázison Bagdadtól északnyugatra. Irakban a JSOTF parancsnok parancsol minden különleges műveleti erőnek, köztük az alárendelt különleges feladatú egységeknek. A különleges feladatú egységek tevékenysége, hogy kik ők és mit csinálnak, bizalmas s meghaladja e könyv terjedelmét. A Hadsereg, a Haditengerészet és a Légierő elsőkörös SOF elemei vannak köztük, és tudott, hogy átívelik a harcteret Irakban. Ezek a „különleges” különleges operátorok tevékenykedtek Anbárban és Ramádiban, de ezen írás fókuszában a ramádi SEAL harci egység lesz.

2006 végétől a kitelepült SEAL osztályparancsnok a Nyugat Különleges Műveleti Harci Kötelék parancsnoki címét viseli, ami minden különleges műveleti tevékenység parancsnokává teszi Nyugat-Irakban – azaz, Anbár tartományban. Későbbi fejezetekben rátérünk a feladatai kialakulására és körére. A kitelepült SEAL osztályok munkáját a harci egységek végzik. Ezek a SEAL lándzsák hegyei. Ők vezetik a SEAL szakaszokat és a harci

¹⁴ Joint Special Operations Task Force

¹⁵ Area of Operations

egység más elemeit a harctéren. Több harci egység tevékenykedett Anbárban minden adott időszakban, de ez a könyv azokkal foglalkozik, amelyek Ramádiban rotálódtak. A harci egység parancsnokok a rangidős SEAL-ek a terepen. Ahogy az egyik ramádi harci egység parancsnok mondta nekem: „A katonai pályám alatt soha nem volt akkora felelősségem és annyi életem veszélyben, mint az alatt a hat hónap alatt Ramádiban. És valószínűleg nem is lesz többé soha.”

Még egy szó a különleges műveleti harci kötelékekről, harccsoportokról és harci egységekről. Ezek az egységek vezetést, híradást és támogatást biztosítanak, de ezek egyik szintjén sincs a parancsnokaiknak *saját harctere*. Nem irányítanak területet. A SEAL-ek és más különleges operátorok egy hagyományos harctéri parancsnok által irányított területen vagy szektorban élnek és dolgoznak. Ez azt jelenti, hogy olyan területen dolgoznak és harcolnak, ami a Hadsereg vagy a Tengerészgyalogság egy parancsnokához tartozik. Mivel nem esnek a parancsnok közvetlen szolgálati útjába, szorosan együtt kell működniük ezzel a hagyományos erő parancsnokkal, ahogy a műveleteiket végrehajtják. Elsőre ez úgy tűnhet, hogy korlátozza a különleges műveleti egységek szabadságát. Némelyik szektorban ez igaz lehetett, és folyamatos gondja ezeknek a hagyományos harctéri parancsnokoknak. De többnyire az iraki harci egységekbe vezényelt SEAL-ek jól megvoltak ebben a környezetben. Valójában csak dicsérni tudták a hagyományos katona vagy tengerészgyalogos harctéri háziuraikat. És a legnagyobb dicséretüket fenntartották a katonáknak és tengerészgyalogosoknak, akikkel osztoztak ezen a harctéren.

Próbáltam lépést tartani az afganisztáni és iraki SEAL és különleges műveleti tevékenységeinkkel mióta elkezdtük ezt a harcot, és voltak ügyek a területtel kapcsolatban. Talán sehol máshol nem volt jobb az együttműködés a SOF és a hagyományos erők között, mint Anbár tartományban, és sehol sem volt jobb, mint Ramádiban. A múltban a SOF harctérirányítás szószólója voltam. Az egységes vezetés fontos, legyen az flottatevékenység, manőverező hadviselés vagy felkelés elleni hadviselés. De Ramádi megváltoztatta a gondolkodásomat. Talán az anbári felkelő ellenállás pusztá mére-

tének volt ez köszönhető, vagy a Hadsereg és a Tengerészgyalogság erői érettségének a harc ezen szakaszában – vagy mindkettőnek. Volt egy kis rossz előérzet Ramádiban a hagyományos parancsnokok részéről, amiatt, hogy ezek a tengerészek a harcterükön voltak, de a professzionalizmus minden fél részéről gyorsan elvetette ezt az aggodalmat. A későbbi fejezetben tárgyalt okok miatt a hagyományos erő által vezetett, SOF támogatású felállítás nagyon jól működött e bizonyos kifejlett felkelés esetén egy városi környezetben. Lehetnek más csaták más felkelésekben, ahol a harctér SOF vezetésének van értelme. Ez nem az egyikük volt. Mint a ramádi SEAL-ekben, új tisztelet ébredt bennem azért, amit a Hadsereg és a Tengerészgyalogság hoz a felkelő harctérre.

Mielőtt rátérünk a „vadnyugati” SEAL-ekre és a ramádi csatára, vetnünk kell egy pillantást a történelmi eseményekre s erőkre, melyek Irakot és al-Anbár tartományt formálták. Ahogy ezek a tényezők lezajlottak a csatában és az utóhatásban, az fontos és tanulságos. És anélkül, hogy túlságosan előremennénk a történetünkben, jó észben tartani, hogy bármilyen megoldás, amit mi, amerikaiak megpróbálunk rákényszeríteni egy másik kultúrára, ami a világ többségéből áll, jobb, ha azt a megoldást összehangoljuk a történelmi erőkkal, amelyek azt a bizonyos kultúrát mozgatják. Úgy tűnik, valahányszor figyelmen kívül hagytuk ezeket a humán terep tényezőket, az eredmény valóban egy tatüldözés volt, és jó hosszú.